

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada-Government

**ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (VRK) - BR.06/2025 O METODOLOGIJI
PRAĆENJA, IZVEŠTAVANJA O EMISIJI GASOVA STAKLENE BAŠTE I
DRUGIM INFORMACIJAMA U VEZI SA KLIMATSKIM PROMENAMA
NA NACIONALNOM NIVOU**

¹ Administrativno Uputstvo (VRK) - Br. 06/2025 o metodologiji praćenja, izveštavanja o emisiji gasova staklene bašte i drugim informacijama u vezi sa klimatskim promenama na nacionalnom nivou, usvojena na 277 sastanku Vlade Republike Kosovo, Odlukom Br.03/277 dt.27.11.2025.

Vlada Republike Kosovo,

U skladu sa članom 93, stavom 4 Ustava Republike Kosovo, članom 11, stavom 6 Zakona br. 08/L-250 o klimatskim promenama (Službeni list br. 1, od 05.01.2024), članom 8, stavom 4, podstavom 4.5 Zakona br. 08/L-117 o Vladi Republike Kosovo (Službeni list br. 34/22 od 18. novembra 2022), kao i članom 78, stavom 6, podstavom 2 Poslovnika o radu Vlade br. 17/2024.

Usvaja:

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (VRK) BR. 06/2025 O METODOLOGIJI PRAĆENJA, IZVEŠTAVANJA O EMISIJI GASOVA STAKLENE BAŠTE I DRUGIM INFORMACIJAMA U VEZI SA KLIMATSKIM PROMENAMA NA NACIONALNOM NIVOU

POGLAVLJE I OPŠTE ODREDBE

Član 1 Svrha

Ovo Administrativno Uputstvo ima za cilj da uspostavi mehanizam za praćenje i izveštavanje svih antropogenih emisija po izvoru i apsorpciji gasova sa efektom staklene bašte, pregled i verifikaciju emisija gasova staklene bašte i drugih informacija, obezbeđivanje transparentnosti, tačnosti, doslednosti, uporedivosti i potpunosti u utvrđenim vremenskim okvirima.

Član 2 Područje primene

1. Odredbe ovog Administrativnog Uputstva primenjuju se na:

1.1. Pravna lica, organizacije i druge institucije koje obavljaju delatnost u sektorima i emisionim kategorijama Međuvladin Panel za Klimatske Promene (IPCC) i kategorija emisija sa efektom staklene bašte radi izveštavanja o podacima potrebnih za obračun emisija gasova staklene bašte za funkcionisanje sistema inventara emisija gasova staklene bašte;

1.2. Pripreme projekcija antropogenih emisija prema izvorima i uklanjanja gasova sa efektom staklene bašte staklene bašte putem ponora i politika i mera u vezi sa tim.

2. Ovo Administrativno Uputstvo je delimično usklađeno sa Uredbom (EU) 2018/1999 od 11. decembra 2018. godine o

upravljanju Energetskom unijom i klimatskim akcijama, koja je uključena i prilagođena Odluci Ministarskog saveta 021/14/MC-EnC od 30. novembra 2021. godine o uključivanju Uredbe (EU) 2018/1999 u pravni okvir Energetske zajednice i izmenom Priloga 1 Ugovora, kao i izmenjena Odlukom Ministarskog saveta 2022/02/MC-EnC od 15. decembra 2022. godine, i Uredbom Komisije za sprovođenje (EU) 2020/1208 od 7. avgusta 2020. godine o strukturi, formatu, postupcima dostavljanja i pregledu informacija koje izveštavaju države članice u skladu sa Uredbom (EU) 2018/1999 Evropskog parlamenta i Saveta, kojom se ukida Uredba Komisije za sprovođenje (EU) br. 749/2014.

Član 3

Definicije

1. Izrazi koje se koriste u ovom Administrativnom Uputstvu imaju sledeće značenje:

1.1. Sektori i kategorije emisija gasova sa efektom staklene bašte prema Međuvladinom Panelu za Klimatske Promene - sektori i kategorije kao što su navedeni u Prilogu 1 ovog Administrativnog Uputstva, kao što su definisani Smernicama Međuvladinog Panela za Klimatske Promene (IPCC) 2006. i agregirani u skladu sa odlukom 5/CMA.3- Smernice koje operacionalizuju modalitete, procedure i smernice za okvir poboljšane transparentnosti iz člana 13. Pariškog sporazuma;

1.2. GSB – Gasovi staklene bašte definisani u članu 3, stav 1, podtačka 1.7 Zakona br. 08/L-250 o Klimatskim Promenama;

1.3. Nacionalni sistem za praćenje politika, mera i projekcija - sistem koji uključuje sve institucionalne, pravne i proceduralne mehanizme praćenja i kontrole u izvršavanju obaveza smanjenja emisije gasova sa efektom staklene bašte, izveštavanja o politikama, merama i projekcijama emisije gasova staklene bašte;

1.4. Inventar GSB sa privremenim podacima - Inventar GSB koji se sastavlja u aktuelnoj godini, na osnovu preliminarne prikupljanja i analize podataka o emisijama gasova staklene bašte za proteklu godinu. Ovi privremeni podaci služe kao početna procena i podležu daljoj verifikaciji i preciziranju pre finalizacije.

1.5. EGSB - Emisije Gasova Staklene Bašte

1.6. Osiguranje kvaliteta ili „OK“ - planirani sistem procedura pregleda kako bi se osiguralo da su ciljevi kvaliteta podataka ispunjeni i da se izveštavaju o najboljim mogućim procenama i informacijama koje podržavaju efektivnost programa kontrole kvaliteta;

1.7. Kontrola kvaliteta ili „KK“ - sistem rutinskih tehničkih aktivnosti za merenje i kontrolu kvaliteta informacija i procena sastavljenih u cilju obezbeđivanja integriteta, tačnosti i potpunosti podataka, identifikacije i otklanjanja grešaka i propusta, dokumentovanja i arhiviranja podataka i drugog korišćenog materijala kao i evidentiranje svih aktivnosti za osiguranje kvaliteta;

1.8. Ključne kategorije - su one IPCC kategorije emisija koje, kada se saberu u opadajućem redosledu veličine, sabiraju preko devedesetpet procenata (95%) ukupnih emisija (procena nivoa) ili trend inventara u apsolutnom iznosu;

1.9. Politike i mere - svi instrumenti koji imaju za cilj da doprinesu sprovođenju obaveza, koje mogu uključivati i one koje nemaju kao primarni cilj, ograničenje i smanjenje emisije gasova staklene bašte ili promene u energetsom sistemu;

1.10. Postojeće politike i mere - podrazumevaju sprovedene i usvojene politike i mere;

1.11. Sprovedene politike i mere - Usvojene politike i mere koje su primenljive na dan podnošenja izveštaja u skladu sa članom 17. ovog Administrativnog Uputstva;

1.12. **Usvojene politike i mere** - podrazumevaju politike i mere za koje je doneta zvanična Odluka Vlade do datuma podnošenja izveštaja u skladu sa članom 18 ovog Administrativnog Uputstva i postoji jasna obaveza da se nastavi sa sprovođenjem;

1.13. **Planirane politike i mere** - podrazumevaju opcije o kojima se raspravlja i koje imaju realne šanse da budu usvojene i sprovedene nakon datuma podnošenja izveštaja u skladu sa Članom 18 ovog Administrativnog Uputstva;

1.14. **“Ex ante” procena politika i mera** - evaluacija projektovanih efekata politike ili mere;

1.15. **“Ex post” procena politika i mera** - evaluacija prethodnih efekata politike ili mere;

1.16. **Projekcije** - podrazumevaju prognoze antropogenih emisija gasova staklene bašte prema izvorima i uklanjanja prema ponorima ili razvoja energetskeg sistema, uključujući najmanje kvantitativne procene za niz od četiri (4) narednih godina koje se završavaju sa nula (0) ili pet (5) neposredno nakon izveštajne godine;

1.17. **Projekcije bez mera** - projekcije antropogenih emisija gasova staklene bašte po izvorima i uklanjanja prema ponorima koje isključuju efekte svih politika i mera koje se planiraju, usvajaju ili sprovode nakon godine koja je izabrana kao polazna tačka za relevantnu projekciju;

1.18. **Projekcije sa merama** - projekcije antropogenih emisija gasova staklene bašte po izvorima i uklanjanja prema ponorima koje obuhvataju efekte, u smislu smanjenja emisija gasova staklene bašte, odnosno razvoja energetskeg sistema usvojenih i sprovedenih politika i mera;

1.19. **Projekcije sa dodatnim merama** - projekcije antropogenih emisija gasova staklene bašte prema izvorima i uklanjanja prema ponorima ili razvoja energetskeg sistema, koje obuhvataju efekte, u smislu smanjenja emisije gasova staklene bašte, politika i mera koje su usvojene i sprovedene radi ublažavanja klimatskih promena ili ispunjavanja energetskeg ciljeva kao i politike i mere koje se planiraju za tu svrhu;

1.20. **Analiza osetljivosti** - istraživanje algoritma modela ili pretpostavke za kvantifikaciju koliko su osetljivi ili stabilni izlazni podaci modela u odnosu na varijacije u ulaznim podacima ili pretpostavkama u osnovi. Izvodi se promenom ulaznih vrednosti ili jednačina modela i posmatranjem kako izlaz modela varira na odgovarajući način;

1.21. **Ministarstvo** – Ministarstvo nadležno za pitanja klimatskih promena;

1.22. **KAZŽS** – Kosovska Agencija za Zaštitu Životne Sredine;

1.23. **LULUCF** – Korišćenje zemljišta, promena korišćenja zemljišta i šumarstvo;

1.24. **IPCC** – Međuvladin Panel za Klimatske Promene;

1.25. **HFC i PFC**- fluorouglenici, perfluorouglenici;

1.26. Ključna kategorija – Ključna kategorija u inventaru gasova staklene bašte je ona koja ima prioritet u okviru nacionalnog sistema inventara jer njena procena ima značajan uticaj na ukupan inventar gasova staklene bašte u zemlji u smislu apsolutnog nivoa, trenda ili nesigurnosti u emisijama i uklanjanju. Kad god se koristi termin ključna kategorija, isti uključuje i IPCC kategorije izvora i ponora;

1.27. Direktni gasovi staklene bašte (GSB) - ugljen-dioksid (CO₂), metan (CH₄), azot-oksidi (N₂O), hidrofluorogljeneke (HFCs), perfluorokarboni (PFCs), heksafluorid (SF₆) kako je navedeno u Zakonu koji uređuje Klimatske Promene.

2. Termini i izrazi koji se koriste u ovom administrativnom uputstvu imaju isto značenje kao što je definisano u Zakonu Br. 08/L250 o klimatskim promenama.

POGLAVLJE II OSIGURANJE KVALITETA, KONTROLA KVALITETA I IZVEŠTAVANJE

Član 4 Osiguranje kvaliteta i kontrola kvaliteta

1. KAZŽS upravlja, održava i kontinuirano ažurira Nacionalni sistem inventara u skladu sa relevantnim Zakonom o Klimatskim Promenama, i uključuje:

1.1. Utvrđivanje ciljeva kvaliteta i priprema plana za obezbeđivanje kvaliteta inventara i kontrole kvaliteta, uključujući opšte procedure kontrole kvaliteta i kvaliteta i specifične kategorije KK u skladu sa IPCC smernicama;

1.2. Procedura za kompletiranje procena emisija i za procenu svih podataka koji nedostaju iz njenog nacionalnog GSB inventara;

1.3. Godišnje provere konzistentnosti i plan redovnog pregleda inventara gasova staklene bašte;

1.4. Procena neizvesnosti inventara GSB i interakcija sa OK/KK procedurama;

1.5. Planova za poboljšanje adresiranja preporuka i podsticaja identifikovanih u procesu revizije;

1.6. Sistema izveštavanja, dokumentacije i arhiviranja.

2. KAZŽS će razviti opšte i posebne procedure za kontrolu kvaliteta inventara u skladu sa planom OK/KK kao što je definisano u stavu 1, podstav 1.1. ovog člana.

3. Da bi bila u mogućnosti da preduzme godišnje provere doslednosti iz stava 1.3 i da poboljša procenu fluorovanih gasova u nacionalnim inventarima gasova sa efektom staklene bašte, KAZŽS će imati pristup:

3.1. Prijavljenim podacima i metodama za aktivnosti i instalacije;

3.2. Emisijama, osnovnim podacima i metodologijama;

3.3. Prikupljenim podacima putem sistema izveštavanja o fluorovanim gasovima u relevantnim sektorima;

3.4. Emisije, osnovne podatke i metodologije prijavljene od objekata koji imaju ekološku dozvolu u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine za potrebe pripreme nacionalnih inventara GHG;

4. Energetska statistika se dostavlja Sekretarijatu Energetske Zajednice i Evropskoj Agenciji za Životnu Sredinu.

Član 5

Izveštavanje

1.KAZŽS definiše procedure izveštavanja za relevantne sektore sa ciljem dobijanja potrebnih podataka iz inventara sektora GSB o aktivnostima i faktorima emisije i sprovede procedure OK/KK kao što je navedeno u stavu 1.1 člana 4 ovog Administrativnog Uputstva.

2.Utvrdjivanje pravila i procedura za funkcionisanje Nacionalnog Sistema Inventara i za pripremu procene inventara GSB i Izveštaja o Nacionalnom Inventaru utvrđuje se podzakonskim aktom o Klimatskim Promenama u primeni relevantnog zakona.

POGLAVLJE III

ZAHTEVI PODATAKA

Član 6

Podaci o energetsom sektoru

1.Energetski podaci potrebni za pripremu inventara GSB su podaci iz upitnika koji se koriste za izveštavanje Energetske zajednice, godišnji energetski bilans objavljen na sajtu Kosovske agencije za statistiku i informacije o zalihama goriva, nabavci, trgovini i potrošnje goriva od odabranih pravnih lica koja spadaju u ključne kategorije inventara GSB.

2. Podaci koji se odnose na sektor transporta potrebnih za pripremu Inventara GSB su:

2.1. Podaci iz registra motornih vozila koji vodi Ministarstvo nadležno za Unutrašnje Poslove.

2.2. Podaci o tokovima javnog drumskog saobraćaja iz Ministarstva nadležnog za Infrastrukturu.

2.3. Podaci o potrošnji goriva za železnički transport preduzeća ili drugog pravnog lica koje obavlja železnički saobraćaj u Republici Kosovo

2.4. Podaci o potrošnji goriva na Međunarodnom aerodromu Priština

Član 7

Podaci iz sektora industrijskih procesa i upotreba proizvoda

1. Podaci koji se odnose na industrijske procese koji su potrebni za pripremu Inventara ESG su podaci koje koristi Kosovska agencija za statistiku za pripremu godišnjih i mesečnih publikacija, statističkih biltena, saopštenja za štampu, drugih podataka iz statističkih istraživanja.

2. Ukoliko KAZŽS ne može da dobije adekvatne i dovoljno detaljne podatke od Kosovske agencije za statistiku, može zatražiti od pravnih lica koja proizvode klinker, kreč, olovo i cink ili koriste maziva, parafinske voskove i rastvarače da dostave podatke o proizvodnji ili upotrebi takvih proizvoda putem izveštaja u elektronskom formatu i u vremenskim rokovima kako je to odredila KAZŽS.

3. Pravna lica koja imaju dozvolu za ispuštanje Emisija Gasova Staklene Bašte u skladu sa Zakonom o Klimatskim Promenama dužna su da KAZŽS dostavljaju podatke o proizvodnji i upotrebi proizvoda, u skladu sa stavom 2. ovog člana, samo zapostrojenja koja nisu obuhvaćena dozvolom.

4. Podaci koji se odnose na upotrebu proizvoda koji sadrže gasove staklene bašte, potrebni za izradu Inventara GHG su podaci Uprave carina. Pored toga, ako KAZŽS ne može da dobije adekvatne podatke od Uprave carina, može zatražiti od pravnih lica koja uvoze, koriste ili stavljaju u promet GSB, da izveštavaju o godišnjem uvozu, izvozu, promeni zaliha i upotrebi gasova putem izveštaja u elektronskom formatu i u okviru koji je odredila KAZŽS.

Član 8

Podaci od poljoprivrednog sektora

1. Podaci potrebni za izradu Inventara GSB, su podaci iz poljoprivrednih delatnosti koje izazivaju emisije GSB, koji su dostupni Ministarstvu nadležnom za Poljoprivredu u skladu sa relevantnim Zakonom o Poljoprivredi, kao i podaci koje prikuplja i koristi Agencija za Statistiku Kosova za pripremu godišnjih i mesečnih publikacija, kao i drugi statistički podaci.

2. Podatke o proizvodnji, uvozu i stavljanju u promet đubriva i aktivnih supstanci koje se koriste za proizvodnju đubriva njihovi proizvođači i uvoznici dostavljaju KAZŽS -u putem elektronskog izveštaja, u roku koji odredi KAZŽS.

3. Pored toga, KAZŽS može zatražiti podatke o praksi upravljanja stajnjakom od poljoprivrednih domaćinstava ili pravnih lica kojima je potrebna ekološka dozvola za njihov rad. Takvi podaci se dostavljaju KAZŽS-u putem elektronskog izveštaja i u vremenskom okviru koji je odredila KAZŽS.

Član 9

Podatci od LULUCF sektora

Podaci o korišćenju zemljišta, promene namene zemljišta i šumarstvo, potrebni za izradu GHG Inventara su podaci Ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede i šumarstva, Kosovske Agencije za statistiku, Kosovske Katastarske Agencije i nadležnih organa za usvajanje i izmenu planskih akata kojima se definiše namena korišćenja zemljišta, koja se odnosi na korišćenje zemljišta.

Član 10

Podaci od sektora otpada

1. Podaci koji se odnose na upravljanje otpadom potrebni za pripremu inventara GHG su podaci o otpadu iz Kosovske agencije za statistiku i informacionog sistema za životnu sredinu, u skladu sa Zakonom koji uređuje Upravljanje Otpadom.

2. Pored podataka iz stava 1 ovog člana, KAZŽS može koristiti dodatne podatke od pravnih lica i opština koje upravljaju deponijama čvrstog otpada, postrojenjima za spaljivanje otpada, objektima za mehanički i/ili biorazgradivi tretman otpada i od operatera postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, prikupljanja i uklanjanja otpadnih voda pravnih lica i institucija, odgovornih za infrastrukturu otpadnih voda.

3. Podaci o upravljanju otpadom, kako je navedeno u stavu 2, dostavljaju se KAZŽS od strane opština, pravnih lica i drugih institucija putem elektronskog izveštaja i u vremenskom roku koji je odredila KAZŽS.

Član 11

Dodatni podaci

1. KAZŽS, za potrebe izrade GHG Inventara, takođe koristi:

1.1. podatke o aktivnostima i faktorima emisije i emisijama GHG iz verifikovanih izveštaja operatera postrojenja, u skladu sa Zakonom kojim se uređuje Klimatske Promene;

1.2. Fluorisani GSB, u skladu sa Zakonom kojim se uređuje Zaštita Vazduha;

1.3. Iz Katastra Zagađivača na Kosovu, u skladu sa Zakonom koji uređuje Zaštitu Životne Sredine;

1.4. Iz stacionarnih izvora sadržanih u vazdušnom informacionom sistemu u skladu sa Zakonom kojim se uređuje Zaštita Vazduha od Zagađjenja.

2. KAZŽS takođe koristi druge podatke iz drugih sektora za potrebe pripreme inventara GHG.

3. KAZŽS može, za procenu emisija u pripremi inventara GHG, da sprovede proveru doslednosti, tačnosti i potpunosti podataka koji se koriste u stavu 1. člana 6. ovog Administrativnog uputstva KAZŽS će izvestiti rezultate ovih provera Ministarstvu nadležnom za energetiku i Kosovskoj agenciji za statistiku.

Član 12

Privremeni podaci

Za pripremu GSB inventara sa privremenim podacima, KAZŽS koristi podatke od Člana 6-11 ove uredbe, kao i podatke iz uredbi kojima se uređuje sadržaj GSB Inventara i Izveštaja o GSB inventaru.

Član 13

Konfidencijalni podaci

1. Ako su podaci koji se zahtevaju prema članovima 6-11 ovog Administrativnog Uputstva poverljivi i zaštićeni zakonom, strana koja je prijavila je dužna da dostavi AZŽK-u referencu na akte kojima su podaci poverljivi..

2. KAZŽS može dobiti informacije koje se smatraju komercijalno osetljivim ili vlasničkim informacijama od institucija koje izveštavaju. KAZŽS će sve takve informacije držati u strogoj tajnosti i koristiti ih isključivo u svrhu za koju su date, osim ako nije drugačije pismeno dozvoljeno od strane institucije koja podnosi izveštaj.

3. KAZŽS će sprovoditi i održavati tehničke i organizacione mere za zaštitu poverljivosti i integriteta informacija, koje pruža institucija koja izveštava, u skladu sa najboljom praksom i važećim zakonodavstvom na snazi.

Član 14

Ugovori sa pružaocima podataka

1. KAZŽS će zaključiti sporazum sa pravnim licima i organizacijama od Člana 6-11 ovog Administrativnog uputstva u vezi dostavljanjem podataka potrebnih za izradu GHG inventara i drugih podataka potrebnih za funkcionisanje Sistema Nacionalnog Inventara, u skladu sa Zakonom kojim se uređuju Klimatske Promene, u roku od dvanaest (12) meseci od stupanja na snagu ovog AU.

2. Ugovori navedni u stavu 1 ovog člana sadrže podatke neophodne za izradu GHG inventara sa privremenim podacima iz Člana 12 ovog Administrativnog uputstva, kao i učestalost izveštavanja, odgovorno osoblje za sprovođenje sporazuma, sredstva dostavljanja, format i rok za njihovo dostavljanje, kao i odredbe za ponovno dostavljanje revidiranih podataka.

Član 15

Korišćenje informacija

Svi podaci i informacije, dostavljeni od strane institucije koja podnosi izveštaj KAZŽS-u ili Ministarstvu, koristiće se isključivo za svrhe navedene u sporazumu između KAZŽS-a i institucije koja podnosi izveštaj. KAZŽS neće koristiti ove informacije u bilo koje druge svrhe, bez izričite pismene saglasnosti institucije koja podnosi izveštaj.

POGLAVLJE IV

NACIONALNI SISTEM ZA POLITIKE, MERE I PROJEKCIJE

Član 16

Politike, mere i projekcije

1. KAZŽS će uspostaviti, upravljati i kontinuirano unapređivati Nacionalni sistem za izveštavanje o politikama i merama, kao i za izveštavanje o projekcijama antropogenih emisija GSB po izvorima i

uklanjanja ponorima. Ovaj sistem će uključiti evaluaciju politika i pripremu projekcija antropogenih emisija GSB prema izvorima i uklanjanja ponorima..

1. KAZŽS izveštava:

2.1. podatke o politikama i merama i projekcijama antropogenih emisija GSB prema izvorima i uklanjanju prema ponorima;

2.2. Kada je potrebno primenu podataka, metoda i modela

2.3. Sprovođenje aktivnosti obezbeđenja i kontrole kvaliteta kao i analize osetljivosti

3. KAZŽS obezbeđuje blagovremenost, transparentnost, tačnost, doslednost, uporedivost i potpunost informacija izveštavanja.

4. Resorna ministarstva će obezbediti da ciljevi svojih strateških dokumenata i planova budu usklađeni sa najnovijim projekcijama GSB i sa ciljevima strateških dokumenata i planova koji se odnose na klimatske promene, kao što su Strategija Dekarbonizacije, Strategija Adaptacije i Nacionalni Energetski i Klimatski Plan.

5. Ministarstvo će u bliskoj saradnji sa Ministarstvom nadležnim za energetiku i drugim zainteresovanim stranama pripremati i redovno ažurirati objedinjene projekcije koje služe za pripremu i ažuriranje Strategije Razvoja Niske Emisije Ugljenika, Nacionalnog energetskog i klimatskog plana, nacionalno utvrđenih doprinosa i po potrebi drugih planskih dokumenata, u skladu sa Zakonom kojim se uređuje Zaštita Vazduha od Zagađenja.

Član 17

Podaci o sprovođenju akcija, politika i mera

1. Ministarstva i druge institucije odgovorne za pripremu i sprovođenje nacionalnih ili lokalnih politika sa efektima na emisije GHG dužne su da do 31. jula tekuće godine i svake godine nakon toga KAZŽS-u dostavljaju sledeće informacije o svojim radnjama, politikama i merama:

1.1. Ime;

1.2 Opis;

1.3. Ciljevi;

1.4. Vrsta instrumenta (regulatorni, ekonomski instrument ili drugi);

1.5. Status (planirano, usvojeno ili sprovedeno);

1.6. Zahvaćeni sektor(i) (energija, transport, industrijski procesi i upotreba proizvoda, poljoprivreda, LULUCF, upravljanje otpadom ili drugo);

1.7. Obuhvaćeni gasovi;

- 1.8. Godina početka implementacije;
 - 1.9. Entitet ili entiteti za implementaciju.
 - 1.10. Procene očekivanih i ostvarenih smanjenja emisije GSB za svoje akcije, politike i mere
 - 1.11. Opis metodologija i pretpostavki koje se koriste za procenu smanjenja ili uklanjanja emisije GSB usled svake akcije, politike i mere, u meri u kojoj je to dostupno
2. Ministarstva i druge institucije, navedene u stavu 1 ovog člana, takođe trebaju da obezbede sledeće informacije za svaku prijavu akciju, politiku i meru:
- 2.1. Troškovi;
 - 2.2. Prednosti ublažavanja uticaja koji nisu GSB;
 - 2.3. Kako identifikovane akcije ublažavanja utiču jedna na drugu, prema potrebi.
3. Pored toga, ministarstva i druge institucije navedene u stavu 1. identifikuju u izveštavaju:
- 3.1. Akcije, politike i mere koje više nisu na snazi u poređenju sa najnovijim dvogodišnjim izveštajem o transparentnosti, i objasne zašto više nisu na snazi;
 - 3.2. Akcije, politike i mere koje utiču na emisije GSB iz međunarodnog transporta.
 - 3.3. Radnje koje imaju značajan uticaj na emisije ili uklanjanje gasova staklene bašte, kao i one koje utiču na glavne kategorije u nacionalnom inventaru gasova staklene bašte;
 - 3.4. U meri u kojoj je to moguće, pruže informacije o tome kako svoje akcije, politike i mere modifikuju dugoročne trendove u emisijama i uklanjanju GSB.
4. Ministarstva i druge institucije navedene u stavu 1 ovo člana trebaju:
- 4.1. Pružati relevantne informacije o imeniocima indikatora potrebnim za pripremu indikatora kako je navedeno u tabeli 5 Priloga 2 ovog Administrativnog uputstva, i
 - 4.2. Koliko je to moguće, procenu ekonomskih i društvenih uticaja mere reagovanja.
5. Ministarstva i druge institucije navedene u stavu 1. ovog člana treba da koriste formular za izveštavanje koji je uključen u Tabeli 2, 3 i 4 Priloga 2 ovog Administrativnog Uputstva.

Član 18

Izveštavanje o sprovođenju politika i mera na Kosovu

1. Na osnovu podataka, dobijenih u skladu sa stavom 1. člana 17. ovog Administrativnog uputstva, Ministarstvo do 15. marta 2027, a nakon toga svake dve (2) godine priprema Izveštaj o politikama i merama koja sadrži:

1.1. Opis Nacionalnog Sistema GSB za izveštavanje o politikama i merama, ili grupama mera, i za izveštavanje o projekcijama antropogenih emisija gasova staklene bašte prema izvorima i uklanjanja ponorima u skladu sa članom 16. ovog Administrativnog Uputstva, gde takav opis već nije dat, ili informacije o bilo kakvim izmenama urađenim u tom sistemu gde je takav opis već dat.

1.2. Informacije o nacionalnim politikama i merama, ili grupama mera, i o sprovođenju politika i mera Energetske zajednice, ili grupi mera, koje ograničavaju ili smanjuju emisiju gasova staklene bašte po izvorima ili povećavaju uklanjanje prema ponorima, predstavljene na sektorskoj osnovi i organizovane prema gasu ili grupi gasova (HFC i PFC) navedenim u Prilogu 1 Zakona o Klimatskim Promenama. Takve informacije će se odnositi na primenljive i relevantne nacionalne politike i uključiti:

1.2.1 cilj i kratak opis politike ili mere;

1.2.2. tip instrumenta politike;

1.2.3. status sprovođenja politike ili mere ili grupe mera;

1.2.4. gde se koriste, pokazatelje za praćenje i procenu napretka tokom vremena;

1.2.5. gde su dostupne, kvantitativne procene efekata na emisije iz izvora i uklanjanja gasova staklene bašte putem ponora podeljene na:

1.2.5.1 rezultate ex ante procene efekata pojedinačnih ili grupa politika i mera o ublažavanju klimatskih promena. Procene će biti obezbeđene za niz od četiri buduće godine koje se završavaju sa 0 ili 5 odmah nakon izveštajne godine, sa razlikom emisija iz postrojenja, emisija iz LULUCF-a i drugih emisija, isključujući emisije iz međunarodnog vazduhoplovstva i brodskih bunkera;

1.2.5.2. rezultate ex post procene efekata pojedinačnih ili grupa politika i mera o ublažavanju klimatskih promena, sa razlikovanjem emisija iz postrojenja, emisija iz LULUCF-a i drugih emisija, isključujući emisije iz međunarodnog vazduhoplovstva i brodskih bunkera;

1.2.6. gde su dostupne, procene projektovanih troškova i dobiti od politika i mera, kao i procene, po potrebi, realizovanih troškova i dobiti od politika i mera;

1.2.7. sve postojeće reference o procenama troškova kao i efektima nacionalnih politika i mera, o informacijama u sprovođenju politika i mera Unije koje ograničavaju ili smanjuju emisije GSB prema izvorima ili poboljšavaju uklanjanje prema ponorima i o tehničkim izveštajima koji ih podupiru;

1.3. informacije o planiranim dodatnim nacionalnim politikama i merama, ili grupama mera, predviđenim u cilju ograničavanja emisija GSB mimo nacionalnih obaveza;

2. Za izveštavanje informacija o nacionalnom sistemu za politike i mere u skladu stavom 1.1 ovog člana, Ministarstvo koristi obrazac iz tabele 1, Prilog 2 ovog Administrativnog Uputstva.

3. Za izveštavanje informacija u skladu sa stavom 1.2 ovog člana Ministarstvo će koristiti obrazac koji je dat u tabeli 2, 3 i 4 Priloga 2 ovog Administrativnog Uputstva.

4. Ministarstvo će u elektronskoj formi staviti na uvid javnosti svaku relevantnu procenu troškova i efekata nacionalnih politika i mera, gde su dostupne, kao i sve relevantne informacije o sprovođenju politika i mera kojima se ograničava ili smanjuje emisija gasova staklene bašte, prema izvorima ili poboljša uklanjanje ponorima, zajedno sa svim postojećim tehničkim izveštajima koji podupiru te procene. Te procene treba da sadrže opise modela i metodoloških pristupa koji se koriste, definicije i pretpostavke u osnovi.

Član 19

Izveštavanje o projekcijama

1. Do 15. marta 2027. a nakon toga svake dve godine KAZŽS priprema projekcije i izveštaje o nacionalnim projekcijama antropogenih emisija gasova staklene bašte prema izvorima i uklanjanju prema ponorima, organizovanih po gasovima ili grupi gasova (HFC i PFC) navedenim u Zakonu koji uređuje Klimatske Promene i po sektorima. Ove projekcije uključuju kvantitativne procene za niz od četiri (4) predstojeća perioda.

2. Bez obzira na dvogodišnji raspored izveštavanja kako je navedeno u stavu 1 člana, KAZŽS ažurira projekcije i priprema izveštaj, posebno pod sledećim okolnostima:

2.1. Društveno ili makroekonomsko okruženje se značajno promenilo;

2.2. Kada se usvoje i sprovode nove i dodatne politike i mere sa značajnim uticajem na emisije GHG;

2.3. Priprema ili ažuriranje strateških dokumenata u skladu sa Zakonom kojim se uređuju Klimatske Promene.

3. Nacionalne projekcije uzimaju u obzir sve planirane, usvojene i sprovedene politike i mere i uključuju:

3.1. Projekcije bez mera gde su dostupne, projekcije sa merama i, gde su dostupne, projekcije sa dodatnim merama;

3.2. Ukupne projekcije gasova staklene bašte i posebne procene za projektovane emisije gasova staklene bašte iz instalacija; emisije iz promene korišćenja zemljišta i šumarstva i druge emisije isključujući emisije iz međunarodnog vazduhoplovstva i pomorskih bunkera;

3.3. Uticaj politika i mera identifikovanih u skladu sa članom 8. ove AU. Kada takve politike i mere nisu uključene, to će biti jasno navedeno i objašnjeno;

3.4. Rezultate analize osetljivosti urađene za projekcije i informacije o korišćenim modelima i parametrima;

3.5. Sve relevantne reference na procenu i tehničke izveštaje koji podupiru projekcije iz stava 1 ovog člana.

4. Pored toga, izveštaj o nacionalnim projekcijama GSB sadrži sledeće informacije o:

4.1. Korišćenim modelima i pristupima, i ključnim osnovnima pretpostavke i parametre koji se koriste za projekcije;

4.2. Ako je relevantno, promene u metodologiji u odnosu na prethodni izveštaj o projekcijama emisija;

4.3. Pretpostavke o politikama i merama uključenim u projekcije „sa merama“ i „sa dodatnim merama“;

4.4. Analiza osetljivosti za bilo koju od projekcija, zajedno sa kratkim objašnjenjem korišćenih metodologija i parametara i koji su parametri varirali:

4.4.1. Ukupne prijavljene emisije gasova staklene bašte,

4.4.2. Podele na ukupne emisije iz instalacija i emisije od promene korišćenja zemljišta i šumarstva i druge emisije isključujući emisije iz međunarodnog vazduhoplovstva i pomorskih bunkera gde su takve informacije dostupne;

4.5. Indikatori napretka pripremljeni u skladu sa stavom 2 člana 20 ovog Administrativnog uputstva za procenu napretka ka ciljevima navedenim u Strategiji razvoja sa niskim emisijama ugljenika, Nacionalnom energetsom i klimatskom planu i nacionalno utvrđenim doprinosima.

4.6. Projekcije na sektorskoj osnovi i prema gasu, kao i zajedničkom pokazatelju za ukupnu upotrebu a koji je u skladu sa onim u svom izveštaju o nacionalnom inventaru.

5. Projekcije predstavljene u izveštaju će biti:

5.1. Prikazane u odnosu na stvarne inventarne podatke za prethodne godine

5.2. Sa i bez LULUCF-a

5.3. Predstavljene u grafičkom i tabelarnom formatu

6. Za izveštavanje o projekcijama u tabelarnom obliku, KAZŽS će u meri u kojoj je to moguće koristiti tabele iz Priloga 3 ovog Administrativnog Uputstva.

7. KAZŽS će javnosti u elektronskoj formi učiniti dostupnim svoje nacionalne projekcije emisija gasova staklene bašte, po izvorima i uklanjanja prema ponorima, zajedno sa relevantnim tehničkim izveštajima na kojima se zasnivaju te projekcije. Te projekcije treba da sadrže opise korišćenih modela i metodoloških pristupa, definicije i pretpostavke u osnovi.

Član 20

Procena i izveštavanje o napretku

1. Na osnovu informacija datih u ovom Administrativnom uputstvu i u cilju procene da li je postignut dovoljan napredak, Ministarstvo mora da izvrši godišnju procenu napretka u ispunjavanju svojih

nacionalnih ciljeva i međunarodnih obaveza, na osnovu najnovijeg inventara gasova staklene bašte, kao i informacija navedenih u članovima 17. i 18. ovog Administrativnog Uputstva.

2. Pored informacija dostavljenih u skladu sa članovima 17. i 18 ovog Administrativnog Uputstva, Ministarstvo u koordinaciji sa Savetom za Klimatske Promene i drugim relevantnim ministarstvima i zainteresovanim stranama, relevantnim za postizanje nacionalnog cilja smanjenja emisija, identifikovaće i pripremiti indikatore napretka radi praćenja napretka ka implementaciji i postizanju svog cilja smanjenja emisija.

3. Ministarstvo će obezbediti da pokazatelji navedeni u stavu 2 ovog člana budu specifični, merljivi, vremenski ograničeni, ostvarivi i relevantni za postizanje nacionalnih ciljeva emisija i najmanje:

3.1 Jasan opis i definiciju

3.2. Referentnu godinu i vrednost, ciljnu vrednost u godini relevantnu za postizanje nacionalnog cilja smanjenja emisija i bilo koje srednje ciljne vrednosti između referentne godine i godine relevantne za postizanje nacionalnog cilja smanjenja emisija;

3.3. Izvor informacija i sredstva provere;

3.4. Odgovorna institucija za redovno ažuriranje i izveštavanje.

4. Resorna ministarstva, organizacije, pravna lica i druge zainteresovane strane odgovorne za sprovođenje politika i mera u vezi sa određenim pokazateljom će do 31. jula svake godine dostaviti Ministarstvu najnovije informacije za svaki odabrani indikator.

5. Na osnovu informacija dobijenih u skladu sa ovim Administrativnim Uputstvom Ministarstvo će pripremiti do 15. marta 2027 i svake godine nakon toga izveštavati o napretku ka ispunjavanju svojih nacionalnih i međunarodnih ciljeva i informisati Vladu i javnost.

6. U slučaju da Ministarstvo smatra da napredak nije zadovoljavajući, može predložiti Vladi usvajanje korektivnih mera u IPCC sektorima i kategorijama u kojima napredak nije zadovoljavajući.

Član 21

Izveštavanje o nacionalnim akcijama prilagođavanja

1. Ministarstvo će izveštavati Vladu o informacijama o planiranju adaptacije na klimatske promjene do 15. marta 2027. godine i svake naredne godine. Izveštaj će opisati njihove sprovedene ili planirane akcije za olakšavanje prilagođavanja klimatskim promenama, uključujući informacije o:

1.1. Glavnim ciljevima, ciljevima i institucionalnom okviru za prilagođavanje;

1.2. Projekcijama klimatskih promena, uključujući vremenske ekstreme, uticaje klimatskih promena, procenu klimatske ranjivosti i rizika i ključne klimatske opasnosti;

1.3. Adaptivnom kapacitetu;

1.4. Planovima i strategijama adaptacije;

1.5. Okviru za praćenje i evaluaciju;

1.6. Ostvarenom napretku u implementaciji, uključujući dobre prakse i promene u upravljanju.

2. Informacije o adaptaciji, kako je navedeno u stavu 1 ovog člana, biće prijavljene u formatu utvrđenom u Prilogu 4 ovog Administrativnog Uputstva.

3. Ministarstvo stavlja na uvid javnosti, u elektronskom obliku, repozitoriju iz stava 1 ovog člana.

Član 22

Prilozi

1. Sastavni delovi ovog Administrativnog Uputstva su:

1.1 Prilog 1- IPCC sektori i kategorije emisija GSB;

1.2. Prilog 2- Izveštavanje o nacionalnim politikama i merama u skladu sa članom 18. ovog Administrativnog Uputstva;

1.3. Prilog 3– Informacije o projekcijama GSB u skladu sa Članom 19 ovog Administrativnog Uputstva;

1.4. Prilog 4 - Informacije o nacionalnim akcijama prilagođavanja.

POGLAVLJE IV

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 23

Prelazne odredbe

Član 14. stav 1. ovog Administrativnog uputstva počinje da se primenjuje dvanaest (12) meseci nakon stupanja na snagu ovog Administrativnog Uputstva.

Član 24

Ukidanje

Stupanjem na snagu ovog Administrativnog Uputstva, ukida se Administrativno Uputstvo (VRK) Br. 01/2016, o Mehanizmu za Praćenje emisije Gasova Staklene bašte.

Član 25
Stupanje na snagu

Ovo Administrativno uputstvo stupa na snagu sedam (7) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Albin Kurti

Vršilac Dužnosti Premijera Vlade Republike Kosovo

04. decembar.2025

PRILOG 1

IPCC SEKTORI I KATEGORIJE EMISIJA GHG

1. Energija

A. Sagorevanje fosilnih goriva

1. Energetska industrija

2. Prerađivačka i građevinska industrija

3. Transport

4. Ostali sektori

5. Ostalo

B. Fugitivne emisije iz goriva

1. Čvrsta goriva

2. Nafta i prirodni gas

C. Sakupljanje, transport i skladištenje ugljenika

2. Industrijski procesi i upotreba proizvoda

A. Mineralna industrija

B. Hemijska industrija

C. Industrija gvožđa i čelika

D. Neenergetski proizvodi i upotreba rastvarača

E. Elektronska industrija

F. Zamena supstanci koje oštećuju ozonski omotač

G. Proizvodnja i upotreba drugih proizvoda

H. Ostalo

3. Poljoprivreda

A. Enterička fermentacija

B. Upravljanje stajnjakom

C. Uzgoj pirinča

D. Poljoprivredna zemljišta

E. Kontrolisano spaljivanje savane

F. Spaljivanje poljoprivrednih ostataka

G. Krečenje

H. Primena uree

I. Ostala đubriva koja sadrže ugljenik

J. Ostalo

4. Korišćenje zemljišta Promena korišćenja zemljišta i šumarstvo

A. Šumsko zemljište

B. Poljoprivredno zemljište

C. Pašnjaci

D. Močvare

E. Naselja

F. Ostalo zemljište

G. Dobijeni proizvodi od drveta

H. Ostalo

5. Otpad

- A. Odlaganje čvrstog otpada
- B. Biološki tretman čvrstog otpada
- C. Spaljivanje i otvoreno sagorevanje otpada
- D. Prečiščavanje i ispuštanje odpadnih voda
- Itd

PRILOG 2

IZVEŠTAVANJE O NACIONALNIM POLITIKAMA I MERAMA PREMA ČLANU 18 OVOG ADMINISTRATIVNOG UPUSTVA

Tabela 1: Format za izveštavanje o nacionalnom sistemu za politike i mere i projekcije

Obaveza izveštavanja	Polja za tekstualne informacije	Primeri detalja koji se mogu izvesti u okviru ove posebne obaveze izveštavanja
Ime i kontakt informacije za subjekte sa opštom odgovornošću za politike i mere i projekcije nacionalnih sistema		- Navedite odgovorni subjekt ili subjekte, njihove posebne uloge i odgovornosti. Identifikujte upravni subjekt. - Ako je takav opis već dat, prijavite promene imena i kontakt informacija.
Uspostavljeni institucionalni aranžmani za pripremu izveštaja o politikama i merama i projekcijama, kao i za izveštavanje o njima, uključujući organizacionu šemu		- Definišite ukupnu strukturu/organizaciju vašeg nacionalnog sistema. Navedite sve organizacije uključene u pripremu izveštaja o politikama i merama i projekcijama i u arhiviranje informacija, njihove odgovornosti i njihove interakcije. - Navedite opis organizacione šeme kako biste prikazali organizacionu strukturu Nacionalnog sistema za politike i mere i projekcije, uključujući funkcionalne i hijerarhijske odnose između organizacija. - Ako je takav opis nacionalnog sistema već dat, izvesti i objasniti promene u institucionalnom uređenju.
Pravni ugovori za izradu izveštaja o politikama i merama i projekcijama		- Da li postoji zakonski sporazum koji bi obezbedio da se izveštavanje završi i/ili podaci daju? Izveštaj o zakonodavstvu i njegovom obimu. - Ako je takav opis već dat, prijaviti izmene zakona i aranžmane koji su uvedeni za pripremu izveštaja o politikama i merama i projekcijama.
Proceduralni i administrativni aranžmani i rokovi za pripremu izveštaja o politikama i merama i projekcijama, kako bi se obezbedilo trajanje, transparentnost, tačnost, doslednost, uporedivost i potpunost prijavljenih informacija.		- Izvestite ciklus za pripremu izveštaja o politikama i merama i projekcijama. - Sažimajte metodologije i mehanizme za obezbeđivanje blagovremenosti, transparentnosti, tačnosti, doslednosti, uporedivosti i potpunosti prijavljenih informacija. - Izveštaj o obezbeđivanju konzistentnosti sa izradom izveštaja o politikama i merama, gdje je to potrebno, i projekcije za smanjenje nacionalnih emisija određenih atmosferskih zagađivača - Opciono, obezbedite dijagrame koji pokazuju procese uključene u nacionalni sistem. Ovi dijagrami mogu uključivati tokove informacija kroz sistem i u kojim tačkama se primenjuju mere kontrole kvaliteta i kvaliteta. - Ako je takav opis već dat, prijavite promene u proceduralnim i administrativnim aranžmanima.
Opis procesa prikupljanja informacija		- Dajte pregled procesa prikupljanja informacija za razvoj politika i mjera, evaluaciju politika i mjera i za razvoj projekcija. Objasnite da li se i kako konzistentni procesi koriste za prikupljanje i korišćenje informacija za politike i mere i projekcije. - Ako je takav opis već dat, prijavite promene u procesu prikupljanja podataka
Opis usklađenosti sa nacionalnim sistemom inventara		- Obezbedite informacije o usklađivanju sa nacionalnim sistemom inventara GHG, kao što su procesi za obezbeđivanje doslednosti korišćenih podataka. - Opcija pružanja detalja veza sa drugim sistemima klimatskog izveštavanja ako je potrebno. - Ako je takav opis već dat, prijavite promene u vezama ka nacionalnom sistemu inventara gasova staklene bašte
Opis veza sa sporazumima za integrisane nacionalne energetske i klimatske izveštaje u skladu sa članom 17. Uredbe (EU) 2018/1999		Dajte pregled veza između procesa koji se koriste za prikupljanje podataka o politikama i merama i predviđanjima, i relevantnih procesa za izveštavanje o napretku drugih dimenzija Energetske unije, npr. procesi za promovisanje održivog korišćenja podataka u vezi sa energijom za razvoj politike i mere i predviđanje i za integrisano izveštavanje o napretku

		— Ako je takav opis već dat, prijavite promene u vezama ka sistemima izveštavanja u vezi sa energijom.
Opis procedura za zvaničnu reviziju i odobravanje nacionalnog sistema država članica za politike i mere i projekcije		— Dajte pregled primenjenih aktivnosti kontrole kvaliteta kako bi se osigurala tačnost i potpunost politika i mera i izveštaja o predviđanjima. Izveštaj o aktivnostima obezbeđenja kvaliteta na lokaciji. — Ako je takav opis već dat, prijavite promene u aktivnostima kontrole kvaliteta i obezbeđenja kvaliteta.
Opis procesa izbora pretpostavki, metodologija i modela za izradu projekcija antropogenih emisija gasova staklene bašte		— Opišite proces nakon odabira pretpostavki, metodologija i modela koji se koriste. Ministarstvo može da navede i razloge za njihov izbor ili da se pozove na druge izveštaje koji daju ove podatke. — Ako je takav opis već dat, prijavite promene ovih procesa.
Opis procedura za zvaničnu reviziju i odobravanje nacionalnog sistema politika i mera i predviđanja država članica		— Opišite proces za formalno odobrenje nacionalnog sistema ili promene nacionalnog sistema. — Ako je takav opis već naveden, prijavite promene u ovom procesu.
Informacija o relevantnim institucionalnim, administrativnim i proceduralnim aranžmanima za internu implementaciju nacionalno utvrđenog doprinosa EU ili izmene takvih sporazuma		— Pozivajte se na propise za sprovođenje politika i mera kao interne instrumente za sprovođenje i propise za nacionalne projekcije antropogenih emisija gasova staklene bašte prema izvorima i uklanjanja ponorima kao na alate za praćenje unutrašnjeg napretka. — Ako je takav opis već dat, prijavite izmene ovih ugovora..
Opis angažovanja zainteresovanih strana u vezi sa pripremom politika i mera i projekcija		— Izvesti opis angažovanja zainteresovanih strana u vezi sa pripremom politika i mera i projekcija. Navedite koje zainteresovane strane su konsultovane i koje promene ili poboljšanja su napravljene..

Beleška:

Prvi izveštaj pripremljen u skladu sa članom 18 će dati potpuni opis i sadržaćе sve informacije navedene u tabeli ispod. Za naredne godine izveštavanja, samo modifikacije nacionalnog sistema za politike i mere i predviđanja treba da budu prijavljene.

Tabela 2 : Sektori, gasovi i vrsta instrumenta politike

PaM broj	Naziv politike ili mere	Pojedinačna ili grupna mera politike	U slučaju grupne politike ili mere, koje pojedinačne politike ili mere pokrivaju	Geografska pokrivenost (a)	Pogođeni sektor(i) te prekura (b)	GHG pod uticajem (c)	Cilj (d)	Kvantifikovani cilj (e)	Kratak opis r	Procena doprinosa politike ili mere postizanju dugoročne strategije	Vrsta instrumenta politike (f)	Energetski sindikat (g)	Politike Energetske unije koje rezultirale implementacijom PaM	Status implementacije (h)	Početak Period implementacije

Beleške: Skraćenice: GHG = gas staklene bašte; KZPNZŠ = korišćenje zemljišta, promena namenea zemljišta i šumarstvo.

(a) Institucije odgovorne za pripremu i/ili sprovođenje nacionalnih politika biraju između sledećih kategorija: pokrivaju dve ili više zemalja, nacionalne, regionalne, lokalne.

(b) Institucije odgovorne za pripremu i/ili sprovođenje nacionalnih politika biraće iz sledećih kategorija sektora (više od jednog sektora može biti izabrano za međusektorske politike i mere): snabdevanje energijom (uključujući ekstrakciju, prenos, distribuciju i skladištenje goriva kao i transformacija energije za grejanje i hlađenje i proizvodnju električne energije); potrošnja energije (koja uključuje potrošnju goriva i električne energije od strane krajnjih korisnika kao što su domaćinstva, javna uprava; usluge, industrija i poljoprivreda); transport; industrijski procesi (koji uključuju industrijske aktivnosti koje hemijski ili fizički transformišu materijale koji dovode do emisije gasova staklene bašte, upotrebe gasova staklene bašte u proizvodima i neenergetske upotrebe ugljenika iz fosilnih goriva); poljoprivreda; KZPNZŠ; upravljanje otpadom/otpadom; drugi sektori.

(c) Institucije odgovorne za pripremu i/ili sprovođenje nacionalnih politika biraće između sledećih GHG (može se izabrati više od jednog GHG): ugljen-dioksid (CO₂); metan (CH₄); azot oksid (N₂O); hidrofluorouglenici (HFC); perfluorouglenici (PFC); sumpor heksafluorid (SF₆); azot trifluorid (NF₃).

(d) Cilj označava "početnu izjavu o rezultatima (uključujući ishode i uticaje) koji se žele postići intervencijom". Institucije odgovorne za pripremu i/ili implementaciju nacionalnih politika biraće između sledećih ciljeva (može se izabrati više od jednog cilja, mogu se dodati i dodatni ciljevi pod „ostalo“): Za **snabdevanje energijom** – povećanje resursa obnovljive energije u elektroenergetski sektor; povećanje obnovljivih izvora energije u sektoru grejanja i hlađenja; prelazak na goriva sa manje ugljenika; poboljšana neobnovljiva proizvodnja sa niskim sadržajem ugljenika (nuklearna); smanjenje gubitaka; poboljšanje efikasnosti u sektoru energetike i transformacije; hvatanje i skladištenje ugljenika ili hvatanje i korišćenje ugljenika; kontrola fuge emisija iz proizvodnje energije; drugo napajanje.

Za **potrošnju energije** – poboljšanja efikasnosti zgrada; poboljšanje efikasnosti opreme; poboljšanje efikasnosti u uslužnom/tercijarnom sektoru; poboljšanje efikasnosti u industrijskim sektorima krajnje upotrebe; upravljanje/smanjenje potražnje; druga potrošnja energije.

Za **transport** - poboljšanja efikasnosti vozila; prelazak na javni prevoz ili nemotorizovani prevoz; gorivo sa niskim sadržajem ugljenika; električni drumski transport; upravljanje/smanjenje potražnje; poboljšano ponašanje; poboljšana transportna infrastruktura; smanjiti emisije iz međunarodnog vazdušnog ili pomorskog saobraćaja; drugi transport.

Za **industrijske procese** – ugradnja tehnologija za ublažavanje uticaja; poboljšana kontrola fuge emisija iz industrijskih procesa; poboljšana kontrola proizvodnje, fuge emisija i odlaganja fluorovanih gasova; zamena fluorisanih gasova gasovima sa nižom vrednošću GWP; drugi industrijski procesi.

Tabela 3 : Dostupni rezultati ex-ante i ex-post evaluacija efekata pojedinačnih ili grupnih politika i mera na ublažavanje klimatskih promena ^(a)

PaM broj	Politika koja utiče na emisiju EL, KZPNYŠ (engleski PTNPTP) i/ili ESR/	ek-ante evaluacija																Objašnjenje osnovne za procene ublažavanja	Faktori na koje utiče PaM	Dokumentacija / Izvor procene ako je dostupna (navedite vezu izveštaja i kojeg se šifra poziva)	
		Smanjenje emisija GHG godišnje (kt CO2 ekvivalent godišnje)				Smanjenje emisije GHG na t + 5 (kt CO2 ekvivalent godišnje)				Smanjenje emisije GHG na t + 10 (kt CO2 ekvivalent godišnje)				Smanjenje emisije GHG na t + 15 (kt CO2 ekvivalent godišnje)							
		EI	ESR	PTNPTP (c)	Total (d)	EI	ESR	PTNPTP (c)	Total (d)	EI	ESR	PTNPTP (c)	Total (d)	EI	ESR	PTNPTP (c)	Total (d)				

Skraćenice: EI = emisije iz instalacija; ESR = ukupne emisije isključujući međunarodno vazduhoplovstvo i gorivo za bunker minus emisije iz instalacija minus emisije od promene namene zemljišta i šumarstva; Emisije KZPNYS usled promene namene zemljišta i šumarstva.

Beleške:

- (a) Ministarstva i institucije izveštavaju o svim politikama i merama ili grupama politika i mera za koje postoji takva procena. Beleška: t označava prvu buduću godinu koja se završava sa 0 ili 5 neposredno nakon izveštajne godine.
- (b) Ministarstva i institucije mogu da izveštavaju o naknadnim evaluacijama duže od jedne godine, gde će se dostupno izveštavanje fokusirati na godine koje se završavaju na 0 ili 5.
- (c) Dodatna uklanjanja ili smanjene emisije gasova staklene bašte izražavaju se kao pozitivan broj. Smanjena ili povećana ispuštanja biće izražena kao negativan broj.
- (d) U ovo polje unosi se zbir sektora EI i ESR ako podela između EU ETS i ESR nije dostupna.
- (e) Ex-post evaluacije uključuju sve evaluacije zasnovane na rezultatima iz dijela ili cijelog perioda implementacije.

Tabela 3: Procenjeni i realizovani dostupni troškovi i koristi pojedinačnih ili grupnih politika i mera za ublažavanje klimatskih promena (a)

PaM broj	Shpenzimet dhe përfitimet e projektuar											Godina(e) za koje se obračunava trošak	Bruto troškovi u EU po toni CO ₂ ekvivalenta smanjeni/sekvestrirani
	Godina(e) za koje se obračunava trošak	Bruto troškovi u evrima po toni CO ₂ ekvivalenta smanjeni/sekvestrirani	Apsolutni bruto troškovi godišnje u EUR	Koristi(b) u evrima po toni CO ₂ ekvivalenta smanjena/smanjena u EUR	Apsolutna dobit (b) godišnje u EUR	Neto troškovi u evrima po toni CO ₂ ekvivalenta smanjeni/sekvestrirani	Apsolutni neto trošak godišnje u EUR	Godina nagrade	Opis procene troškova (osnova za procenu troškova, koje vrste troškova su uključene u procenu, metodologija) (c)	Dokumenta cija / Izvor procene troškova (navedite veb vezu do izveštaja iz kojeg se pominje figura)	Opis koristi ublažavanja koje nisu GHG		

Beleške:

- (a) Ministarstvo će izveštavati o svim politikama i merama ili grupama politika i mera za koje postoji takva procena.
- (b) Korist će biti prikazana na šablonu kao negativan trošak.
- (c) Opis mora da sadrži vrstu troškova i koristi koji su uzeti u obzir, zainteresovane strane koje se razmatraju u proceni troškova i koristi, osnovu na kojoj se upoređuju troškovi i koristi i metodologiju

Tabela 4: Izvještavanje o indikatorima prema čl.18

Br	Nomenklatura indikatorima energetske efikasnosti Eurostata	Indikator	BrojilacNumēruesi/imenilac (¹) (⁴)	Uputilac / definicije (²) (³)	Godina X-2
1	TRANSFORMACIJA B0	Specifične emisije CO ₂ javnih i samoproduktivnih elektrana, t/TJ	Emisije CO ₂ iz javnih i samoproduktivnih elektrana, kt	Emisije CO ₂ iz sagorjevanja svih fosilnih goriva za bruto proizvodnju električne i toplotne energije iz javnih i samoproduktivnih elektrana i kombinovanih termoelektrana. Emisije iz postrojenja samo za grejanje nisu uključene.	
			Svi proizvodi - proizvodnja iz javnih i samoproduktivnih elektrana, PJ	Bruto proizvedena električna energija i svaka toplotna energija prodana trećim licima (kombinovane toplotne i elektrane - CHP) iz javnih i samoproduktivnih elektrana i kombinovanih toplana i elektrana. Proizvodnja iz postrojenja samo za grejanje nije uključena. Javne elektrane proizvode električnu energiju (i toplotnu energiju) za prodaju trećim licima kao svoju primarnu delatnost. Mogu biti u privatnom ili javnom vlasništvu. Samoproduktivne elektrane proizvode električnu energiju (i toplotu) u celini ili delimično za sopstvenu upotrebu kao delatnost, što podržava njihovu primarnu delatnost. Bruto izlaz električne energije se meri na izlazu glavnih transformatora, tj. obuhvata potrošnju električne energije u pomoćnoj opremi postrojenja i u transformatorima. (izvor: energetske bilans)	
2	TRANSFORMACIJA E0	Specifične emisije CO ₂ iz pogona za proizvodnju automobila, t/TJ	Emisije CO ₂ od proizvođača vozila, kt	Emisije CO ₂ iz sagorjevanja svih fosilnih goriva za bruto proizvodnju električne i toplotne energije od automatskih proizvođača toplotne energije i kombinovanih toplotnih i elektrana.	
			Sve proizvode proizvode elektrane automatskih proizvođača PJ	Bruto proizvedena električna energija i bilo koja toplota prodana trećim licima (kombinovana toplotna i električna energija - CHP) iz auto-generatora toplote i kombinovanih toplotnih i elektrana. Samoproduktivne elektrane proizvode električnu energiju (i toplotu) u celini ili delimično za sopstvenu upotrebu kao delatnost, što podržava njihovu primarnu delatnost. Bruto izlaz električne energije se meri na izlazu glavnih transformatora, tj. obuhvata potrošnju električne energije u pomoćnoj opremi postrojenja i u transformatorima. (izvor: energetske bilans).	

3	INDUSTRIJA A1.1	Ukupan intenzitet CO ₂ - industrija gvožđa i čelika, t/milion evra	Ukupna emisija CO ₂ iz gvožđa i čelika, kt	Emisije CO ₂ iz sagorevanja fosilnih goriva u proizvodnji gvožđa i čelika uključujući sagorevanje za proizvodnju električne i toplotne energije (IPCC kategorija izvora 1A2a), iz procesa proizvodnje gvožđa i čelika (IPCC izvor izvora 2C1) i iz procesa proizvodnje ferolegura (izvor IPCC kategorija 2C2).	
			Bruto dodata vrednost - industrija gvožđa i čelika, milijarde evra	Bruto dodata vrednost u stalnim cenama 2016. godine u proizvodnji osnovnog gvožđa i čelika i ferolegura (NKD 27.1), proizvodnji cevi (NKD 27.2), ostaloj primarnoj preradi gvožđa i čelika (27.3), livenju gvožđa (NKD 27.51) i livenju čelika (NACE 27.52) (izvor: Nacionalni računi).	
4	INDUSTRIJA A1.2	Intenziteti i CO ₂ i lidhur me energjinë — industria kimike, t/milion euro	Emisije CO ₂ hemijske industrije povezane sa energijom, kt	Emisije CO ₂ iz sagorevanja fosilnih goriva u proizvodnji hemikalija i hemijskih proizvoda uključujući sagorevanje za proizvodnju električne i toplotne energije (IPCC kategorija izvora 1A2c).	
			Bruto dodata vrednost — hemijska industrija, milijarde evra	Bruto dodata vrednost u stalnim cenama 2016. godine u proizvodnji hemikalija i hemijskih proizvoda (NACE 24) (izvor: Nacionalni računi)	
5	INDUSTRIJA A1.3	Energetski intenzitet CO ₂ — industrija stakla, keramike i građevinskih materijala, t/milion evra	Emisije CO ₂ u vezi sa energijom za staklo, keramiku i građevinski materijal, kt	Emisije CO ₂ od sagorevanja fosilnih goriva u proizvodnji nemetalnih mineralnih proizvoda (NACE 26) uključujući sagorevanje za proizvodnju električne i toplotne energije.	
			Bruto dodata vrednost - industrija stakla, keramike i građevinskog materijala, milijarde evra	Bruto dodata vrednost u stalnim cenama 2016. godine u proizvodnji nemetalnih mineralnih proizvoda (NACE 26) (izvor: Nacionalni računi)	
6	INDUSTRIJA A1.4	Energetski intenzitet CO ₂ - industrija hrane, pića i duvana, t/milion evra	Emisije CO ₂ povezane sa energijom iz industrije hrane, pića i duvana, kt	Emisije CO ₂ iz sagorevanja fosilnih goriva u proizvodnji hrane i pića i duvanskih proizvoda, uključujući	
7	INDUSTRIJA A1.5	Intenzitet CO ₂ vezan za energiju — papirna i štamparska industrija, t/milion evra\\	Što se tiče energije emisije CO ₂ papira i štampe, ona	Emisije CO ₂ od sagorevanja fosilnih goriva u proizvodnji celuloze, papira i proizvoda od papira i izdavanju, štampanju i reprodukciji snimljenih medija, uključujući emisije iz sagorevanja za proizvodnju električne i toplotne energije (IPCC kategorija izvora 1A2d)	
8	DOMAĆINSTVA A0	Specifične emisije CO ₂ domaćinstava za grejanje prostora, kg/m ²	Emisije CO ₂ domaćinstava za grejanje prostora, kt	CO ₂ emissions from fossil fuel combustion for space heating in households.	
			Površina stalno naseljenih stanova, miliona m ²	Ukupna površina stalno zauzetih stanova	
9	USLUGE B0	Specifične emisije CO ₂ komercijalnog i institucionalnog sektora za grejanje prostora, kg/m ²	Emisije CO ₂ od grejanja prostora u komercijalnim i institucionalnim, kt	Emisije CO ₂ iz sagorevanja fosilnih goriva za grejanje prostora u komercijalnim i institucionalnim zgradama u javnom i privatnom sektoru.	

10	TRANSPORTI B0	Specifične emisije CO ₂ povezane sa putnički automobil dizel, g/km	Emisije CO ₂ dizel putničkih automobila, kt	Emisije CO ₂ iz sagorevanja dizela za sve aktivnosti transporta putničkih automobila (samo za dizel, IPCC kategorija izvora 1A3bi)	
			Broj kilometara dizel putničkih automobila, milijardi km	Broj kilometara vozila od ukupno dizel putničkih automobila koji imaju dozvolu za korišćenje puteva otvorenim za javni saobraćaj. (izvor: statistika transporta)	
11	TRANSPORTI B0	Specifične emisije CO ₂ u vezi sa benzinom putničkih automobila, g/km	Emisije CO ₂ teških putničkih automobila, kt	CO ₂ emissions from the combustion of petrol for all transport activity with passenger cars (IPCC source category 1A3bi only petrol)	
			Broj kilometara putničkih automobila na benzin, milijarde km	Broj kilometara vozila ukupnih putničkih automobila na benzin koji imaju dozvolu za korišćenje puteva otvorenim za javni saobraćaj. (izvor: statistika transporta)	

napomene:

(1) Ministarstva i druge institucije moraju se pridržavati ovog uputstva. Ukoliko ne mogu tačno da se pridržavaju ovog uputstva ili ako brojilac i imenilac nisu u potpunosti konzistentni, ministarstva i druge institucije treba da to jasno naznače.

(2) Reference na IPCC kategorije izvora odnose se na IPCC smernice za nacionalne inventare gasova staklene bašte iz 2006. godine.

(3) Jedna milijarda znači hiljadu miliona.

PRILOG 3
INFORMACIJE O PROJEKCIJAMA GS U SKLADU SA ČLANOM 19 OVOG
ADMINISTRATIVNOG UPUSTVA

Tabela 1a Projekcije gasova staklene bašte po gasovima i kategorijama (1)

Kategorija ⁽²⁾	Odvojeno za: CO2, CH4, N2O, SF6, NF3, (kt) i HFC, PFC, nespecifikovane smeše HFC i PFC (kt CO2-eq). (3)						Ukupne emisije od GS (kt CO2 - eq)					emisije EI (kt CO2 - eku. (4)					Emisije ESR (kt CO2 - eku. (5)							
	Godina						Godina					Godina					Godina							
	Osnovna godina projektovanja ⁽⁶⁾	t - 5	t	t + 5	t + 10	t + 15	Osnovna godina projektovanja	t - 5	t	t + 5	t + 10	t + 15	Osnovna godina projektovanja	t - 5	t	t + 5	t + 10	t + 15	Osnovna godina projektovanja	t - 5	t	t + 5	t + 10	t + 15
Total isključujući PTNPTP																								
Total uključujući PTNPTP																								
1. Energija																								
A. sparivanja gorivo																								
1. Energetske industrije																								
a. Javna proizvodnja električne i toplotne energije																								
b. Rafinacija nafte																								
c. Proizvodnja čvrstih goriva i druge energetske industrije																								
2. Proizvodna građevinska industrija																								
3. Transporti																								
a. Domaće vazduhoplovstvo																								
b. Drumski transport																								
c. Železnice																								
d. Domaće vazduhoplovstvo																								
e. Transporte Ostalo																								
4. Ostali sektori																								
a. Komercijalni/institucionalni																								
b. Rezidencijalni																								
c. Poljoprivreda/šumarstvo/ribarstvo																								
5. ostalo																								
B. Emisije oslobođene iz goriva																								
1. Čvrsta goriva																								

Tabela 1b: Projekcije prijavljenih emisija i uklanjanja gasova staklene bašte u sektoru PTNPTP kao što je prijavljeno u nacionalnom inventaru gasova sa efektom staklene bašte (treba izvesti ako tabela 5a nije u potpunosti završena) (1)
(2)

Deo 1: PTNPTP emisije GHG i uklanjanja na nivou usklađivanja inventara i računovodstvene kategorije				Odvojeno za CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O (kt CO ₂ -eq.)						Ukupne emisije GS (kt CO ₂ -eq)					
Kategorije izvora gasova staklene bašte i emiteri	Kategorija kako se koristi u tabeli 1a	Računovodstvena podkategorija Uredbe PTNPTP (kao tabela 5a)	Uredba PTNPTP Računovodstvena kategorija	Godina na osnovu projekcije ⁽³⁾	t-5	t	t+5	t+10	t+15	Godina na osnovu projekcije	t-5	t	t+5	t+10	t+15
4.A.1. Zaostalo šumsko zemljište	4.A. šumsko zemljište	Zaostalo šumsko zemljište	Tok pyjore e menaxhwar												
4.A.2.1 Poljoprivredno zemljište pretvoreno u šumsko zemljište	4.A. Šumsko zemljište	Poljoprivredno zemljište pretvoreno u šumsko zemljište	Šumsko zemljište												
4.A.2.2 Pašnjak pretvoren u šumsko zemljište	4.A. Šumsko zemljište	Pašnjak pretvoren u šumsko zemljište	Pošumljeno zemljište												
4.A.2.3 Močvare pretvorene u šumsko zemljište	4.A. Šumsko zemljište	Močvare pretvorene u šumsko zemljište	Pošumljeno zemljište												
4.A.2.4 Naselja pretvorena u šumsko zemljište	4.A. Šumsko zemljište	Naselja pretvorena u šumsko zemljište	Pošumljeno zemljište												
4.A.2.5 Ostalo zemljište pretvoreno u šumsko zemljište	4.A. Šumsko zemljište	Ostalo zemljište pretvoreno u šumsko zemljište	Pošumljeno zemljište												
4.B.1. Poljoprivredno zemljište preostalo poljoprivredno zemljište	4.B. Tokē bujčē sore	Poljoprivredno zemljište preostalo poljoprivredno zemljište	Upravlano poljoprivredno zemljište												
4.B.2.1 Šumsko zemljište pretvoreno u poljoprivredno zemljište	4.B. Šumsko zemljište	Šumsko zemljište pretvoreno u poljoprivredno zemljište	Pošumljeno zemljište												
4.B.2.2 Pašnjak pretvoren u poljoprivredno zemljište	4.B. Poljoprivredno zemljište	Pašnjak pretvoren u poljoprivredno zemljište	Upravlano poljoprivredno zemljište												
4.B.2.3 Močvare pretvorene u poljoprivredno zemljište	4.B. Poljoprivredno zemljište	Močvare pretvorene u poljoprivredno zemljište	Upravlano poljoprivredno zemljište												
4.B.2.4 Naselja pretvorena u poljoprivredno zemljište	4.B. Poljoprivredno zemljište	Naselja pretvorena u poljoprivredno zemljište	Upravlano poljoprivredno zemljište												
4.B.2.5 Ostalo zemljište pretvoreno u poljoprivredno zemljište	4.B. Poljoprivredno zemljište	Ostalo zemljište pretvoreno u poljoprivredno zemljište	Upravlano poljoprivredno zemljište												
4.C.1. Pašnjak ostala kao pašnjak	4.C. Pašnjak	Pašnjak ostala kao pašnjak	Upravljeni pašnjak												
4.C.2.1 Šumsko zemljište pretvoreno u pašnjake	4.C. Pašnjak	Šumsko zemljište pretvoreno u pašnjake	Pošumljavane zemljište												

4.C.2.2 Poljoprivredno zemljište pretvoreno u pašnjake	4.C. Pašnjak	Poljoprivredno zemljište pretvoreno u pašnjake	Upravljeni pašnjak																
4.C.2.3 Močvara pretvorena u pašnjak	4.C. Pašnjak	Močvare pretvorene u pašnjake	Upravljeni pašnjak																
4.C.2.4 Naselja pretvorena u pašnjake	4.C. Pašnjak	Naselja pretvorena u pašnjake	Upravljeni pašnjak																
4.C.2.5 Ostale zemlje pretvorene u pašnjak	4.C. Pašnjak	Ostale zemlje pretvorene u pašnjak	Upravljeni pašnjak																
4.D.1. Preostala močvara kao močvara	4.D. Močvare	Močvat ostala kao močvar	Upravljanje Močvare																
4.D.2.1.1 Šumsko zemljište pretvoreno za vađenje treseta	4.D. Močvare	Šumsko zemljište pretvoreno u močvare	Pošumljavane zemljište																
4.D.2.1.2 Poljoprivredno zemljište pretvoreno u zemljište za vađenje stajnjaka	4.D. Močvare	Šumsko zemljište pretvoreno u močvare	Upravljanje poljoprivredno zemljište																
4.D.2.1.3 Pašnjaci pretvoreni u ekstrakciju stajnjaka	4.D. Močvare	Pašnjaci pretvoreni u ekstrakciju stajnjaka	Upravljeni pašnjak																
4.D.2.1.4 Naselja pretvorena u zemljište za vađenje stajnjaka	4.D. Močvare	Naselje pretvorilo se u močvaru	Močvare menaxhuara																
4.D.2.1.5 Naselja pretvorena u zemljište za vađenje stajnjak	4.D. Močvare	Naselje pretvorilo se u močvaru	Močvare menaxhuara																
4.D.2.2.1 Šumsko zemljište pretvoreno u poplavljeno zemljište	4.D. Močvare	Naselje pretvorilo se u močvaru	Pošumljavane zemljište																
4.D.2.2.2 Poljoprivredno zemljište pretvoreno u poplavljeno zemljište	4.D. Močvare	Naselje pretvorilo se u močvaru	Upravljanje poljoprivredno zemljište																
4.D.2.2.3 pašnjaci pretvoreno u poplavljeno zemljište	4.D. Močvare	Pašnjaci su se pretvorili u močvare	Upravljeni pašnjak																
4.D.2. Naselja pretvorena u poplavljeno zemljište.2.4	4.D. Močvare	Naselje pretvorile u močvare	Upravljanje Močvare																
4.D.2.2.5 Ostalo zemljište pretvoreno u poplavljeno zemljište	4.D. Močvare	Ostalo zemljište pretvoreno u poplavljeno zemljište	Upravljeni Močvare																
4.D.2.3.1 Šumsko zemljište pretvoreno u druge močvare	4.D. Močvare	Šumsko zemljište pretvoreno u druge močvare	Pošumljavane zemljište																

4.D.2.3.2 Poljoprivredno zemljište pretvoreno u druge močvare	4.D. Močvare	Poljoprivredno zemljište pretvoreno u druge močvare	Upravljanje poljoprivredno zemljište																
4.D.2.3.3 Pašnjaci pretvoreni u druge močvare	4.D. Močvare	Pašnjaci pretvoreni u druge močvare	Upravljanje pašnjak																
4.D.2.3.4 Naselje pretvoreno u druge močvare	4.D. Močvare	Naselje se pretvorilo u močvare	Upravljanje Močvare																
4.D.2.3.5 Ostalo zemljište pretvoreno u druge močvare	4.D Močvare	Ostalo zemljište pretvoreno u močvare	Upravljanje Močvare																
4.E.1. naselje Preostala kao naselja	4.E naselje	nije izračunato prema Uredbi (EU) 2018/841																	
4.E.2.1 Šumsko zemljište pretvoreno u naselja	4.E naselje	Šumsko zemljište pretvoreno u naselja	Pošumljavane zemljište																
4.E.2.2 Poljoprivredno zemljište pretvoreno u naselja	4.E naselje	Poljoprivredno zemljište pretvoreno u naselja	Upravljanje poljoprivredno zemljište																
4.E.2.3 Pašnjaci pretvoreni u naselja	4.E naselje	Pašnjaci pretvoreni u naselja	Upravljanje pašnjak																
4.E.2.4 Močvare pretvorene u naselja	4.E naselje	Močvare pretvorene u naselja	Upravljanje Močvare																
4.E.2.5 Ostalo zemljište pretvoreno u naselja	4.E naselje	nije izračunato prema Uredbi (EU) 2018/841																	
4.F.1.ostalo zemljište ostane kao ostane zemljište	4.F. druge zemljište	nije izračunato prema Uredbi (EU) 2018/841																	
4.F.2.1 Šumsko zemljište pretvoreno u drugo zemljište	4.F. druge zemljište	Šumsko zemljište pretvoreno u drugo zemljište	Pošumljavane zemljište																
4.F.2.2 Poljoprivredno zemljište pretvoreno u drugo zemljište	4.F. druge zemljište	Poljoprivredno zemljište pretvoreno u drugo zemljište	Upravljanje poljoprivredno zemljište																
4.F.2.3 Pašnjaci pretvoreni u drugu zemlju	4.F. druge zemljište	Pašnjaci pretvoreni u drugu zemlju	Upravljanje pašnjak																
4.F.2.4 Močvarno zemljište pretvoreno u drugo zemljište	4.F. druge zemljište	Močvarno zemljište pretvoreno u drugo zemljište	Močvare menaxhuara																
4.F.2.5 Naselja pretvorena u drugo zemljište	4.F. druge zemljište	nije izračunato prema Uredbi (EU) 2018/841																	
4.G Proizvodi od sečenog drveta; od čega: Drveni proizvodi sečene sa šumskog zemljišta kojim se upravlja	4.G. sečani proizvodi od drveta	Požnjeveni proizvodi od drveta sa šumskog zemljišta kojima se upravlja	Proizvodi drva i prera																
4.G Proizvodi od sečenog drveta; od čega: požnjeveni drvo Proizvodi sa pošumljenog zemljišta	4.G. sečani proizvodi od drveta	Požnjeveni proizvodi od drveta sa šumskog zemljišta	Proizvodi drva i prera																

4.G Proizvodi od sečenog drveta; od čega: proizvodi isečeni sa posečenog zemljišta	4.G. sečani proizvod od drveta	nije izračunato prema Uredbi (EU) 2018/841													
4.G Proizvodi od sečenog drveta; od čega: proizvodi od drveta sečeni sa drugih zemalja	4.G. sečani proizvod od drveta	nije izračunato prema Uredbi (EU) 2018/841													
4.H. ostalo (molimo navedite)	4.H. ostalo	nije izračunato prema Uredbi (EU) 2018/841													

Tabela 1b Deo 2: rezime za tabelu 1a				Odvojeno za CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O (kt CO ₂ - eku.)						Ukupno emisije GS (kt CO ₂ - eku.)					
	Kategorije izvora i emitera gasova staklene bašte (kao tabela 1a)			Osnovna godine projekcije	t- 5	t	t+5	t+10	t+15	Osnovna godine projekcije	t- 5	t	t+5	t+10	t+15
	4.A. Šumsko zemljište														
	4.B. Poljoprivredno zemljište														
	4.C. Pašnjak														
	4.D. Močvare														
	4.E. Naselje														
	4.F. Ostale zemlje														
	4.G. Proizvod od sečano drveta														
	4.H. Ostalo														

Tabela 1b Deo 3: rezime za tabelu 5a				Odvojeno od CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O (kt CO ₂ - eku.)						Ukupno emisije GS (kt CO ₂ - eku.)					
			Uredba PTNPT Računovodstvena kategorija	Osnovna godina za projekcije	t- 5	t	t+5	t+10	t+15	Osnovna godina za projekcije	t- 5	t	t+5	t+10	t+15
			Količina pošumljenog zemljišta												
			Količina pošumljenog zemljišta												
			Količina poljoprivrednog zemljišta kojim se upravlja												
			Količina pašnjaka kojima se upravlja												
			Količina šumskog zemljišta kojim se upravlja												
			Količina močvarnog zemljišta kojim se upravlja												
			Količina isečenih proizvoda od drveta												
			Neobračunati iznos												

Napomene:

- (1) Izveštavanje do t-10 na godišnjoj osnovi je opciono.
- (2) Emisije moraju biti izražene kao pozitivne vrednosti; odlasci će biti izraženi kao negativne vrednosti.
- (3) Vrednosti za t-5 će se dati samo kada je t-5 posle bazne godine projekcije

Tabela 2: Indikatori za praćenje i evaluaciju očekivanog napretka politika i mera, ako se koriste

Indikator (1) (brojilac/imenilac)	Jedinica	Vodič/definicija	Vodič/izvor	Korišćen indikator (Da/Ne)	Uz postojeće mere					Uz dodatne mere				
					Osnovna godina	t	t+5	t+10	t+15	Osnovna godina	t	t+5	t+10	t+15
Intenzitet ugljenika ukupne privrede	tCO ₂ eq/PBB	Evro (2016); Intenzitet ugljenika se izračunava prema PBB-u prema definiciji Eurostata												
Intenzitet GS proizvodnje električne i toplotne energije u domaćinstvu	tCO ₂ /MWh	MWh bruto proizvodnje električne i toplotne energije prema Eurostatu												
Intenzitet GS finalne potrošnje energije po sektorima														
Industrija	tCO ₂ eq/toe													
Rezidencialni	tCO ₂ eq/toe													
tercijarni	tCO ₂ eq/toe													
Transport	tCO ₂ eq/toe													
Prevoz putnika (ako postoji)	tCO ₂ eq/toe													
Transport robe (ako je primenjivo)	tCO ₂ eq/toe													
Dodajte red za jedan pokazivač na drugi														

Napomena: označava prvu buduću godinu koja se završava sa 0 ili 5 neposredno nakon izveštajne godine

Napomene:

(1) Molimo dodajte red za indikatore koji se koriste u projekcijama

Tabela 3: Izveštajni parametri/varijable za projekcije, ako se koriste (1) (2)

Korišćeni parametar (3) (sa scenarijem postojećih mera)		Parametri / deo	godina	rednost						Izabrana jedinica	Izvor podataka	Godina objavljivanja izvora podataka	Godina objavljivanja izvora podataka	1 Odgovor: 1 Energetske industrije	1:A :2 Proizvodna i građevinska industrija	1:A :3 1:A:3 transport uključujući 1:A:3: domaću avijaciju	Komentari za smernice
			Osnov = referentna godina	Osnov = referentna godina	t- 5	t	t + 5	t + 10	t + 15								
1.Opšti parametri i varijable																	
Stanovništvo										Brojati se							
Bruto domaći proizvod (BDP)	Realna stopa rasta									%							
	Konstantne cene									miliona evra							
Bruto dodata vrednost (GVA)- ukupno										miliona evra							
Bruto dodata vrednost (GVA) – poljoprivreda										miliona evra							
Bruto dodata vrednost (GVA)- izgradnja										miliona evra							
Bruto dodata vrednost (GVA) – usluga										miliona evra							
Bruto dodata vrednost (GVA) - sektor enrgije										miliona evra							
Bruto dodata vrednost (GVA) – industria										miliona evra							
Broj porodica										Hiljade							
Veličina kuće										banore/ amviseri							
Raspoloživi prihod domaćinstva										EUR / vit							
Broj putnika - kilometri (svi pravci)										milion pkm							
Broj putnika – kilometri – put										milion pkm							
Od kojih javni drumski prevoz										milion pkm							
Od kojih privatni automobili										milion pkm							
Od kojih motocikli										milion pkm							
Iz kojih autobusa										milion pkm							
Broj putnika - kilometara - pruga										milion tkm							
Broj putnika - kilometri - unutrašnja navigacija										milion tkm							
Broj putnika – kilometara – međunarodna avijacija										milion tkm							
Broj putnika - kilometri - lokalna navigacija										milion tkm							
Transport robe transport ton –kilo metara (svi načini)										milion tkm							
Transport robe transport ton kilometar - drumski										milion tkm							
Transport robe transport ton kilometar - železnica										milion tkm							
Transport robe transport ton kilometar - domaćeg vazduhoplovstva										milion tkm							
Transport robe transport ton kilometar - međunarodni vazduhoplovstva										milion tkm							
Transport robe , transport tona-kilometar - lokalna plovdba (unutrašnji plovni putevi i nacionalni morski putevi)										milion tkm							
Međunarodne cene (na veliko)	Ugalj									ili EUR/GJ							
										ili EUR/toe							
										ili EUR/GJ							

uvoznih	Sirova nafta									ili EUR/toe								
cena goriva	Prirodni gas									ili EUR/GJ								
										ili EUR/toe								
BE ETS cena ugljenika										EUR/EUA								
Kursevi evra (za zemlje koje nisu članice EU), ako postoje										EUR/ valuta								
Kursevi evra DOLLAR USA ako postoje										USD/ valuta								
Broj stepena dana zagrevanja (HDD)										Nabrojati se								
Broj dana stepena hlađenja (CDD)										Nabrojati se								
2. Energetski bilansi i indikatori																		
2.1 Snabdevanja sa energije																		
Domaća proizvodnja prema vrsti goriva (ukupno)										ktoe								
Čvrste materije										ktoe								
Ulje										ktoe								
Prirodni gas										ktoe								
Nuklearne										ktoe								
Obnovljivi izvori energije										ktoe								
Otpad i drugi										ktoe								
Neto uvoz električne energije										ktoe								
Bruto domaća potrošnja prema vrsti izvora goriva (ukupno)										ktoe								
Čvrsta fosilna goriva										ktoe								
Sirova nafta i naftni proizvodi										ktoe								
Prirodni gas										ktoe								
Nuklearna energija										ktoe								
Elektricitet										ktoe								
Dobijena toplota										ktoe								
Obnovljivi resursi										ktoe								
gubitak										ktoe								
Ostalo										ktoe								
2.2 Struja i grejanje																		
Bruto proizvodnja električne energije (ukupno)										GWh								
Nuklearna energija										GWh								
Čvrste materije										GWh								
Nafta (uključujući rafinerijski gas)										GWh								
Prirodni gas (uključujući izvedene gasove)										GWh								
Obnovljivi resursi										GWh								
Ostala goriva (vodonik, metanol)										GWh								
Proizvodnja toplote iz proizvodnje toplotne energije										GWh								
Proizvodnja toplote iz kombinovanih toplotnih i elektrana, uključujući industrijsku otpadnu toplotu										GWh								
2.3 Sektor transformacije																		
Inputi goriva za proizvodnju toplotne energije										ktoe								
Čvrste materije										ktoe								
Ulje										ktoe								
Gaz										ktoe								
Unosi goriva u ostale procese konverzije										ktoe								
2.4 Potrošnja energije																		
Finalna potrošnja energije										ktoe								
Čvrste materije										ktoe								
Ulje										ktoe								
Gaz										ktoe								
Elektricitet										ktoe								
Dobijena toplota										ktoe								
Obnovljiva energija										ktoe								
Njegova ambijentalna toplota										ktoe								
Ostalo										ktoe								
Industria										ktoe								

Čvrste materije										ktoe									
Ulje										ktoe									
Gaz										ktoe									
Elektricitet										ktoe									
Toplota										ktoe									
Obnovljiva energija										ktoe									
Ostalo										ktoe									
Rezidenciale										ktoe									
Čvrste materije										ktoe									
Ulje										ktoe									
Gaz										ktoe									
Elektricitet										ktoe									
Toplota										ktoe									
Obnovljiva energija										ktoe									
Ostalo										ktoe									
Terciar										ktoe									
Čvrste materije										ktoe									
Ulje										ktoe									
Gaz										ktoe									
Elektricitet										ktoe									
Toplota										ktoe									
Obnovljiva energija										ktoe									
Ostalo										ktoe									
Poljoprivreda/šumarstvo										ktoe									
Transporti										ktoe									
Čvrste materije										ktoe									
Ulje										ktoe									
Gaz										ktoe									
Elektricitet										ktoe									
Toplota										ktoe									
Obnovljiva energija										ktoe									
Ostalo										ktoe									
Prevoz putnika (ako postoji)										ktoe									
Prevoz robe (ako postoji)										ktoe									
Međunarodne avijacije																			
Ostalo										ktoe									
Konačna neenergetska potrošnja										ktoe									
2.5 Cena																			
Cene električne energije po vrsti sektora korišćenja																			
Rezidencialne										EUR(MWh)									
Industria										EUR(MWh)									
Terciar										EUR(MWh)									
Nacionalne maloprodajne cene goriva (uključujući poreze, prema izvoru i sektoru)																			
Ugalj, industrija										EUR/ ktoe									
Ugalj, kućno čuvanje										EUR/ ktoe									
Nafta, industrija										EUR/ ktoe									
Nafta, domaćinstvo										EUR/ ktoe									
Nafta, transport										EUR/ ktoe									
Nafta, privatni prevoz (ako postoji)										EUR/ ktoe									
Benzin, javni prevoz (ako postoji)										EUR/ ktoe									
Benzin, transport										EUR/ ktoe									
Benzin, privatni prevoz (ako postoji)										EUR/ ktoe									
Benzin, javni prevoz (kada je dostupan)										EUR/ ktoe									
Prirodni gas, industrija										EUR/ ktoe									
Prirodni gas, domaćinstva										EUR/ ktoe									
3. Parametri koji se ne odnose na emisiju CO2																			
3.1 Poljoprivreda																			
Stočarstvo																			
Mlečna goveda										1 000 Glave									

Nemlečna goveda									1 000 Glave								
ovce									1 000 Glave								
svinje									1 000 Glave								
Ptice									1 000 Glave								
Unos azota u primenu sintetičkih đubriva									kt azotit								
Unos azota u primenu organskog đubriva									kt azotit								
Azot fiksiranim na kulture N – urađene									kt azotit								
Azot u biljnim ostacima se vratio u zemljište									kt azotit								
Područje kultivisanog organskog zemljišta									1 000 hektaru								
3.2 Ostaci																	
Proizvodnja čvrstog komunalnog otpada (MSW).									t								
Čvrsti komunalni otpad (MMS) koji ide na deponiju									t								
Udeo oporavka CH4 u ukupnoj proizvodnji CH4 sa deponije									%								
4. PTNP																	
4.1 Upravljanje šumsko zemljište																	
Zabrana seče šuma za korišćenje energije									1 000 kub metra								
Zabrana seče šuma za neenergetsku upotrebu									1 000 kub metra								
Rast šuma									1 000 kub metra								
Poremećaji šuma uključeni u modeliranje									po / Nr								
Šumsko zemljište preostalo šumsko zemljište									1 000 hektara								
4.2 Sumovito zemljište																	
Zabrana seče šuma za korišćenje energije									1 000 kub metra								
Zabrana seče šuma za neenergetsku upotrebu									1 000 kub metra								
Rast šuma									1 000 kub metra								
Poljoprivredno zemljište pretvoreno u šumsko zemljište									1 000 hektara								
Pašnjak pretvoren u šumsko zemljište									1 000 hektara								
Močvara pretvorena u šumsko zemljište									1 000 hektara								
Naselja pretvorena u šumsko zemljište									1 000 hektara								
Ostalo zemljište pretvoreno u šumsko zemljište									1 000 hektara								
4.3 Pošumljavane zemljište																	
Ostalo zemljište pretvoreno u šumsko zemljište									1 000 hektara								
Šumsko zemljište pretvoreno u pašnjake									1 000 hektara								
Šumsko zemljište pretvoreno u močvare									1 000 hektara								
Šumsko zemljište pretvoreno u naselja									1 000 hektara								
Šumsko zemljište pretvoreno u drugo zemljište									1 000 hektara								
4.4 Upravljanje poljoprivredno zemljište																	
Poljoprivredno zemljište, zaostalo poljoprivredno zemljište									1 000 hektara								
Pašnjaci, močvare, naselja ili Ostalo zemljište pretvoreno u poljoprivredno zemljište									1 000 hektara								
Poljoprivredno zemljište pretvoreno u močvare, naselja ili drugo zemljište (osim šumskog zemljišta)									1 000 hektara								
4.5 Upravljanje pašnjak																	
Pašnjak koja ostal kao pašnjak									1 000 hektara								
Poljoprivredno zemljište, močvara, naselje ili drugo zemljište, pretvoreno u pašnjake									1 000 hektara								
Pašnjak pretvoren u močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište									1 000 hektara								
4.6 Močvare e menaxhuara																	
Močvar preostala kao močvar									1 000 hektara								
Naselje ili drugo zemljište, pretvoreno u močvare									1 000 hektara								
Močvarno zemljište pretvoreno u naselje ili drugo zemljište									1 000 hektara								
4.7 Zetveni proizvodi od drveta																	
Dobit od proizvoda od sečenog drveta (4)									kt C								
Gubici proizvoda od sečenog drveta (4)									kt C								
Poluživot proizvoda od sečenog drveta (5)									vite								
5. Ostali parametri i varijable																	

Pretpostavke troškova tehnologije korišćene za ključne relevantne tehnologije:																	
Dodajte red za svaku relevantnu tehnologiju																	
Dodajte red za još jedan relevantan parametar																	

Napomene:

(1) Dodajte određeni parametar reda koji se koristi u predviđanjima na dnu tabele. Imajte na umu da ovo uključuje termin 'variable' jer neki od navedenih parametara mogu biti promenljive za određene stretstva projektovanja koji se koriste, u zavisnosti od modela koji se koriste.

(2) Treba izvesti samo one parametre/varijable koji su deo projekcija, bilo ulaznih ili izlaznih.

(3) Upotreba ključeva za napomene: IE ključevi za napomene (uključeni na drugom mestu), NO (ne dogodi), C (poverljivo), N/A (nema) i N/E (nije procenjeno/ne koristi se) mogu se koristiti, kao odgovarajuće. Upotreba notnog ključa N/E (nije procenjeno) je za slučajeve kada se predloženi parametar ne koristi kao pokretač niti se prijavljuje zajedno sa projekcijama Ministarstva. Napomena: t označava prvu buduću godinu koja se završava sa 0 ili 5 odmah nakon izveštajne godine.

(4) Može uključivati drone proizvode sečane sa šumskog zemljišta kojim se upravlja i šumskog zemljišta.

(5) Molimo navedite vrste proizvoda od rezane građe u sledećim redovima (pod „Dodajte red za drugi relevantni parametar“).

(6) Popunjavanje se sa Da/Ne.

(7) Molimo navedite različite dodatne vrednosti za parametre koji se koriste u različitim sektorskim modelima

(8) Svako ažuriranje ove baze godine za izražavanje novčanih vrednosti biće deo preporuka Komisije za usaglašene vrednosti za glavne parametre definisane na nacionalnom nivou, najmanje za uvozne cene nafte, gasa i uglja, kao i za cene ugljenika u okviru Evropskog sistema za trgovinu emisijama, koje je Komisija preporučila 12 meseci pre roka za podnošenje izveštaja.

Tabela 4: Model list podataka

Naziv modela (skraćena)	
Puno ime modela	
Verzija modela i status	
Datum poslednje revizije	
URL za opis modela	
Vrsta modela	
Sadržaj	
Predviđeno polje primene	
Opis glavnih kategorija ulaznih podataka i izvora podataka	
Validacija i procena	
Proizvodne količine	
GS prikupljane	
Sektorska pokrivenost	
Geografska pokrivenost	
Vremenska pokrivenost (npr. vremenski koraci, vremenski raspon)	
Drugi modeli koji su u interakciji sa ovim modelom i tipom interakcije (npr. ulazni podaci u ovaj model, koriste izlazne podatke iz ovog modela)	
Podaci iz drugih modela	
Reference na procenu i tehničke izveštaje koji podržavaju projekcije i korišćene model	
Struktura modela (ako je dijagram, dodajte u šablon)	
Drugi važni komentari ili informacije	

Shēnime:

Ministarstvo može da reprodukuje ovu tabelu kako bi prijavilo detalje pojedinačnih modela ili podmodela koji su korišćeni za kreiranje projekcija GS.

Tabela 5a: Projekcije prikazane emisije i uklanjanja iz PTNPTP gasnog sektora i računovodstvenih kategorija (Izveštavati samo ako tabela 1b nije u potpunosti završena)

Izvješćivanje samo ako tabela 10 nije u potpunosti završena)

Kategorija	CO ₂ (kt)					CH ₄ (kt)					N ₂ O(kt)					Ukupno emisije GS (kt CO ₂ - eq)								
	Osnovna	godina t-5 (²)	t	t+5	t+10	t+15	Osnovna	godina t-5	t	t+5	t+10	t+15	Osnovna	godina t-5	t	t+5	t+10	t+15	Osnovna	godina t-5	t	t+5	t+10	t+15
Upravljanje šumsko zemljište																								
Zaostalo šumsko zemljište na šumskom zemljištu																								
Šumovito zemljište																								
Poljoprivredno zemljište pretvoreno u šumsko zemljište																								
Pašnjak pretvoren u šumsko zemljište																								
Močvare pretvorene u šumsko zemljište																								
Naselja pretvorena u šumsko zemljište																								
Ostalo zemljište pretvoreno u šumsko zemljište																								
Pošumljavane zemljište																								
Šumsko zemljište pretvoreno u poljoprivredno zemljište																								
Šumsko zemljište pretvoreno u pašnjake																								
Šumsko zemljište pretvoreno u močvarno zemljište																								
Šumsko zemljište pretvoreno u naselja																								
Šumsko zemljište pretvoreno u drugo zemljište																								
Upravljanje poljoprivredno zemljište																								
Poljoprivredno zemljište preostalo poljoprivredno zemljište																								
Pašnjak pretvoren u poljoprivredno zemljište																								
Močvare pretvorene u poljoprivredno zemljište																								
Naselja pretvorena u poljoprivredno zemljište																								
Ostalo zemljište pretvoreno u poljoprivredno zemljište																								
Poljoprivredno zemljište pretvoreno u močvare																								
Poljoprivredno zemljište pretvoreno u naselja																								
Poljoprivredno zemljište pretvoreno u drugo zemljište																								
Upravljeni pašnjak																								
Pašnjak ostala kao pašnjak																								
Poljoprivredno zemljište pretvoreno u pašnjake																								
Močvarno pretvoreno u pašnjak																								
Naselja pretvorena u pašnjake																								
Ostalo zemljište pretvoreno u pašnjake																								
Pašnjak pretvoren na močvare																								
Pašnjak pretvoren u naselje																								
Pašnjak pretvoren u drugu zemlju																								
Upravljana močvara																								
Močvar preostao kao močvar																								
Naselje pretvoreno kao močvare																								
Ostalo zemljište pretvoreno na močvar																								
Močvarno pretvoreno u naselje																								
Močvarno pretvoreno u drugo zemljište																								
Rezani proizvodi od drveta																								
Upravljanje šumsko zemljište																								
Šumovito zemljište																								

Napomene:

(1) Vrednosti za t-5 će biti samo uslovne kada je t-5 posle bazne godine projekcije.

Tabela 5b: Projekcije izračunate emisije i uklanjanja iz PTNPTP sektora i ESR sektora (1) (2)

Kategorija	2031- 2035	2036- 2040
	Kumulativne ukupne emisije/ispuštanja (kt CO ₂ -eq)	Kumulativne ukupne emisije/ispuštanja (kt CO ₂ -eq)
ESR ⁽³⁾		
PTNPTP: Šumovito zemljište		
PTNPTP: Pošumljavane zemljište		
PTNPTP: Upravljanje poljoprivredno zemljište		
PTNPTP: Upravljanje pašnjak		
PTNPTP: Šumsko zemljište kojim se upravlja, uključujući požnjevene proizvode od drveta (4)		
PTNPTP je upravljao šumskim zemljištem, uključujući požnjevene drvene proizvode uz pretpostavku trenutne oksidacije		
PTNPTP: Upravljanje Močvare ⁽⁵⁾		

Napomena :

(1) Računovodstvene kategorije za PTNPTP.

(2) Izračunate emisije PTNPTP za upravljano šumsko zemljište su prijavljene emisije/uklanjanja u poređenju sa referentnim nivoom. Izveštavanje o takvim obračunatim vrednostima je obavezno samo kada se primenjuje na referentne nivoe šuma izračunate za Kosovo, za dati vremenski period . (2031-2035, 2036-2040).

(3) Emisije u okviru ESR (ukupne emisije bez gorivo međunarodnu avijaciju i bunker minus emisije iz minus instalacije emisije od promene upotrebe zemljišta i šumarstva)

(4) Obračun ove kategorije za period angažovanja 2036-2040 biće moguć samo uz dostupnost konačnih referentnih nivoa šuma.

(5) Knjigovodstvo ove kategorije je obavezno od 2030. godine. Ministarstvo koje ne namjerava da ovu kategoriju odabere za računovodstvo u periodu 2031-2035, koristiće za taj period oznaku " nije odabrano " za tih period .

Tabela 6: Rezultati analize osetljivosti (treba dostaviti za svaki izračunati scenario osetljivosti)

Kategorija	Emisije /uklanjanja GHG (kt CO ₂ -eq)					
	Osnovna godinu projekcije	t-5	t	t+5	t+10	t+15
Ukupno za LULUCF						
Ukupne emisije iz instalacija						
ESR ukupno						
LULUCF (izveštava)						
Dodajte redove za relevantne Ostale sektore/kategorije ako ih ima						

Tabela 7: Glavni parametri koji su se razlikovali u analizi osetljivosti
(Pošalji za svaki izračunati scenario osetljivosti). Potrebno je popuniti samo one parametre koji su se promenili u određenom scenariju.

Vrednosti parametara u scenariju osetljivosti		Godina	Vrednost						Preodređena jedinica	Komentar za uputstvo	
		Različiti parametar (¹)	Osnov referntna godina	osnov= godina	referentna	t- 5	t	t + 5			t + 10
Opšti parametri i varijable											
Stanovništvo											Nabrojati se
bruto domaći proizvod (BDP)	Realna stopa rasta										%
	Konstantne cene										EUR milion EUR (2016) (²)
Bruto dodata vrednost (GVA) – ukupno											EUR milion EUR (2016)
Bruto dodata vrednost (GVA) – poljoprivreda											EUR milion EUR (2016)
Bruto dodata vrednost (GVA) – građevinarstvo											EUR milion EUR (2016)
Bruto dodata vrednost (GVA) – usluge											EUR milion EUR (2016)
Bruto dodata vrednost (GVA) – sektor energije											EUR milion EUR (2016)
Bruto dodata vrednost (GVA) – industrije											EUR milion EUR (2016)
Međunarodne (velikoprodajne) cene uvoza goriva	Uglja										EUR/GJ EUR (2016)
											EUR/toe EUR (2016)
	Neobrađeno gorivo										EUR/GJ EUR (2016)
											EUR/toe EUR (2016)
	Prirodni gaz										EUR/GJ EUR (2016)
											EUR/toe EUR (2016)
Cena ugljenika EU ETS											EUR/ EUA EUR (2016)
Broj stepena dana zagrevanja (HDD)											Numëroni
Broj dana stepena hlađenja (CDD)											Numëroni
Broj putničkih kilometara (svi pravci)											milion pkm
Prevoz robe prevoz ton-kilometra (svim načinima)											milion tkm
Dodajte linije za dalje parametre koji se razlikuju											

Napomena: dodajte redove na dnu tabele za druge razne parametre. Ostavite praznim one redove za koje se parametri nisu promenili.

(1) Recite sa Da/Ne.

(2) Svako ažuriranje ove bazne godine za izražavanje novčanih vrednosti biće deo preporuka Komisije za usaglašene vrednosti za ključne nacionalne vrednosti utvrđene najmanje za uvozne cene nafte, gasa i uglja, tj. kao i za cene ugljenika prema Evropskoj emisiji. Trgovinski sistem – koji je Komisija preporučila 12 meseci pre roka za podnošenje izveštaja.

PRILOG 4

PODACI O NACIONALNIM RADNIMA PRILAGOĐAVANJA IZ ČLANA 21 OVOG ADMINISTRATIVNOG UPUSTVA

1. Nacionalne okolnosti, uticaji, ranjivosti, rizici i sposobnost prilagođavanja ¹

1.1 Nacionalne okolnosti relevantne za akcije prilagođavanja:

a) biogeofizičke karakteristike;

b) demografija;

v) privreda i infrastruktura.

1.2 Okvir za praćenje i modeliranje klime:

a) glavne aktivnosti za praćenje klime, modeliranje, projekcije i scenarije;

b) glavne pristupe, metodologije i alate, kao i neizvesnosti i izazove povezane sa njima.

1.3 Procena klimatskih uticaja, ranjivosti i rizika, uključujući sposobnost prilagođavanja:

a) pregled uočenih klimatskih rizika između onih navedenih u tabeli 1 ² i postojećih pritisaka;³

b) identifikacija glavnih klimatskih rizika u budućnosti od onih navedenih u tabeli 1 i glavnih pogođenih sektora⁴.

¹ Adaptivni kapacitet², kako je definisan u Petom izveštaju o proceni Međuvladinog panela Ujedinjenih nacija za klimatske promene (IPCC AR5): Sposobnost sistema, institucija, ljudi i drugih organizama da se prilagode mogućim štetama, da iskoriste mogućnosti ili da odgovore na posledice.

² Lista nije iscrpljujuća.

³ Ministarstvo će izabrati ključne sektore među sledećima: poljoprivreda i ishrana, biodiverzitet (uključujući pristupe zasnovane na ekosistemu), zgrade, obalne oblasti, civilna zaštita i upravljanje vanrednim situacijama, energetika, finansije i osiguranje, šumarstvo, zdravstvo, more i ribarstvo, transport, urbanizam, upravljanje vodama, IKT (informaciono-komunikacione tehnologije), planiranje korišćenja zemljišta, biznis, industrija, turizam, ruralni razvoj, druga [molimo navedite].

⁴ Ministarstvo će izabrati ključne sektore među sledećima: poljoprivreda i ishrana, biodiverzitet (uključujući pristupe zasnovane na ekosistemu), zgrade, obalne oblasti, civilna zaštita i upravljanje vanrednim situacijama, energetika, finansije i osiguranje, šumarstvo, zdravstvo, more i ribarstvo, transport, urbanizam, upravljanje vodama, IKT (informacione i komunikacione tehnologije), planiranje korišćenja zemljišta, biznis, industrija, turizam, ruralni razvoj, druga [molimo navedite].

Tabela 1 - Klasifikacija rizika vezanih za klimu ¹⁵

	Što se tiče temperature	Što se tiče vetru	Što se tiče vode	Povezano sa čvrstom masom
hronična	Promena temperature (vazduh, slatka voda, morska voda)	Promena obrazaca vetra	Promena obrazaca i vrsta padavina (kiša, grad, sneg/led).	erozija obale
			Padavine i/ili hidrološka varijabilnost	Degradacija zemljišta (uključujući dezertifikaciju)
	Promenljivost temperature		Zakiseljavanje okeana	Erozija
	Topljenje mrza		Solna intervencija	zasoljavanje
			Podizanje nivoa mora	
			Promena pokrivača morskog leda	
			Nedostatak vode	
Akutna	Toplotni talas	Ciklon	SUŠA	lavina
	Hladni talasi/mraz	Oluje (uključujući oluje sa jakom padavine (kiša, grad, sneg/led) grmljavinom, prašinu i peščane oluje)	Padavine (kiša, grad, sneg/led)	Klizište zamlje
	Požar	Tornado	Poplave (priobalne, rečne, pluvijalne, podzemne, olujne vode)	Uljne
			Opterećenja snega i leda	
			Izbijanje ledeničkog jezera	

- c) Za svaki ⁶ ključni sektor na koji se to odnosi, sledeći pregled, procenjen na stepen visokog/srednjeg/niskog/neprimenljivog kvaliteta, sa pratećim objašnjenjem prema potrebi:
- i. uočeni uticaji velikih opasnosti, uključujući promene u učestalosti i veličini;
 - ii. verovatnoća pojave ključnih opasnosti i izloženosti njima u budućoj klimi, na osnovu najbolje dostupne nauke o modeliranju klime;
 - iii. ranjivost, uključujući sposobnost prilagođavanja;
 - iv. rizik od mogućih budućih uticaja.

2. Pravni i politički okviri i institucionalni aranžmani

2.1 Pravni i politički okviri i propisi, uključujući nacionalne strategije prilagođavanja (NAS), ⁷nacionalne planove prilagođavanja (NAP) i sve sektorske planove prilagođavanja.

2.2 Pregled institucionalnih aranžmana i upravljanja na nacionalnom nivou za:

- a) procena ranjivosti i klimatskih rizika;
- b) planiranje, sprovođenje, praćenje, evaluacija i revizija politike prilagođavanja;⁸
- c) integrisanje uticaja klimatskih promena i otpornosti u procedure procene životne sredine;
- d) prikupljanje, vlasništvo i ponovna upotreba relevantnih podataka (kao što su podaci o gubicima vezanim za klimu ili podaci o riziku) i pristup njima;

⁵ Gde je potrebno, Ministarstvo će uzeti u obzir i sekundarne efekte ovih rizika, kao što su šumski požari, širenje invazivnih vrsta i tropskih bolesti, kaskadni efekti i višestruki rizici koji se javljaju istovremeno

⁶ Analiza opisana u tačkama (i) do (iv) primeniće najbolje dostupne naučne podatke za analizu ranjivosti i rizika prema Međuvladinom panelu za klimatske promene, kao i najnovija uputstva Komisije o klimatskoj korekciji projekata finansiranih od strane Unije.

⁷ Ministarstvo će izveštavati o nazivu, godini usvajanja i statusu [zamenjena / usvojena / završena i dostavljena na usvajanje / u izradi] svake Nacionalne strategije adaptacije i Nacionalnog plana adaptacije.

⁸ Aspekti koji treba da se uzmu u obzir uključuju donošenje odluka, planiranje i koordinaciju u vezi sa strategijama, politikama, planovima i ciljevima adaptacije; rešavanje međusektorskih pitanja; definisanje prioriteta i aktivnosti adaptacije; sprovođenje adaptivnih mera, uključujući olakšavanje aktivnosti za izbegavanje, minimiziranje i rešavanje negativnih efekata klimatskih promena.

e) integrisanje uticaja klimatskih promena i planiranja prilagođavanja u okvire upravljanja rizicima od katastrofa i obrnuto⁹.

2.3 Pregled institucionalnih aranžmana i upravljanja na podnacionalnom nivou¹⁰:

a) zakonske zahteve i strateška dokumenta;

b) druge mreže ili saradnje za prilagođavanje između nacionalnih vlasti;

c) primere dobre prakse mreža ili druge saradnje za prilagođavanje između lokalnih i regionalnih vlasti.

3. Strategije prilagođavanja, politike, planovi i ciljevi

3.1 Prioriteti prilagođavanja

3.2 Izazovi, praznine i prepreke prilagođavanju (11) ¹¹

3.3 Rezime nacionalnih strategija, politika, planova i napora, sa fokusom na ciljeve i zadatke¹², predviđene akcije¹³, budžet i vremenski okvir

3.4 Pregled sadržaja podnacionalnih strategija, politika, planova i napora

3.5 sažetak napora da se integriše prilagođavanje klimatskim promenama u sektorske politike, planove i programe, uključujući strategije upravljanja rizikom od katastrofa i akcione planove

3.6 Angažovanje zainteresovanih strana

Pregled mera politike prilagođavanja na nacionalnom nivou i primeri dobre prakse sa podnacionalnih nivoa za angažovanje:

a) zainteresovane strane posebno osetljive na uticaje klimatskih promena;

b) privatni sektor. ¹⁴

4. Praćenje i evaluacija radnji i procesa prilagođavanja

4.1 Metodologija praćenja i evaluacije koja ¹⁵se odnosi na:

a) smanjenje klimatskih uticaja, ranjivosti, rizika i povećanje kapaciteta prilagođavanja;

b) sprovođenje adaptivnih radnji.

4.2 Status implementacije mera planiranih u tačkama 3.3 do 3.6, uključujući pregled podnacionalnog nivoa i isplatu sredstava za povećanje otpornosti na klimu. Izveštavanje o finansiranju će pokriti:

a) izdatke namenjene klimatskim adaptacijama, uključujući upravljanje rizikom od katastrofa

b) u meri u kojoj je to moguće, udeo rashoda koji se koristi za podršku klimatskoj adaptaciji u svakom ¹⁶sektoru.¹⁷

4.3 Procena napretka ka sledećem:¹⁸

⁹ Uključujući procene rizika na nacionalnom ili odgovarajućem podnacionalnom nivou, izradu planiranja upravljanja rizikom od katastrofa na Kosovu na nacionalnom ili odgovarajućem podnacionalnom nivou, procenu njihovih kapaciteta za upravljanje rizikom na nacionalnom ili odgovarajućem podnacionalnom nivou i učešće, na dobrovoljnoj osnovi, u međusobnim pregledima procene kapaciteta upravljanja rizikom.

¹⁰ Kroz ceo aneks, izraz „podnacionalni“ odnosi se na lokalni i regionalni nivo.

¹¹ Uključujući one institucionalne prepreke, prepreke povezane sa upravljanjem i druge vrste prepreka koje ograničavaju adaptivni kapacitet, kako je identifikovano u proceni ranjivosti

¹² Uključujući rešenja i akcije zasnovane na prirodi koja dovode do zajedničkih koristi u pogledu ublažavanja i drugih relevantnih dodatnih koristi.

¹³ Sažeci će takođe obuhvatiti napore za izgradnju otpornosti i za izbegavanje, minimiziranje i rešavanje negativnih posledica klimatskih promena, kao i objašnjenje kako su uzete u obzir rodne perspektive.

¹⁴ Ministarstvo će obezbediti pregled dostupnih informacija o planovima, prioritetima, akcijama i programima privatnog sektora, javno-privatnim partnerstvima i drugim relevantnim privatnim inicijativama i/ili projektima adaptacije.

¹⁵ Ministarstvo će izveštavati o pristupima, korišćenim sistemima, transparentnosti i indikatorima.

¹⁶ Dodatna investicija koja projekat (koji bi svakako bio realizovan) čini otpornim na klimatske promene.

¹⁷ Ministarstvo će izveštavati o investicijama u mere adaptacije iz sledećih sektora: poljoprivreda i ishrana, biodiverzitet (uključujući pristupe zasnovane na ekosistemu), zgrade, obalne oblasti, civilna zaštita i upravljanje vanrednim situacijama, energetika, finansije i osiguranje, šumarstvo, zdravstvo, pomorstvo i ribarstvo, transport, urbanizam, upravljanje vodama, IKT (informacione i komunikacione tehnologije), planiranje korišćenja zemljišta, biznis, industrija, turizam, ruralni razvoj; druga (molimo navedite).

¹⁸ Bazuar në metodologjinë e monitorimit dhe vlerësimit siç raportohet në pikën 4.1.

- a) smanjenje klimatskih uticaja, ranjivosti i rizika;
- b) povećanje adaptivnog kapaciteta;
- c) ispunjenje prioriteta adaptacije;
- d) rešavanje prepreka prilagođavanju.

4.4 Preduzeti koraci za pregled i ažuriranje sledećeg:

- a) procene ranjivosti i rizika;
- b) nacionalne politike prilagođavanja, strategije, planovi i mere.

4.5 Pregled dobre prakse u vezi sa koracima preduzetim za pregled i ažuriranje podnacionalnih planova, politika, strategija i mera prilagođavanja.

5. Saradnja, dobre prakse, sinergije, iskustvo i naučene lekcije u oblasti adaptacije

5.1 Dobre prakse i naučene lekcije, uključujući i na podnacionalnom nivou ¹⁹

5.2 Sinergije akcija prilagođavanja sa drugim međunarodnim okvirima i/ili konvencijama, posebno sa ciljevima održivog razvoja i Sendajskim okvirom za smanjenje rizika od katastrofa

5.3 Saradnja sa drugim zemljama, međunarodna saradnja i sa regionalnim i međunarodnim organizacijama²⁰:

- a) saradnju radi razmene informacija i jačanja nauke, institucija i znanja o adaptaciji;
- b) saradnju u cilju poboljšanja akcija prilagođavanja na sub-nacionalnom, nacionalnom, makroregionalnom i međunarodnom nivou, uključujući obim, obim i vrste saradnje.

6. Sve druge informacije u vezi sa uticajima klimatskih promena i prilagođavanjem

6.1 Glavni kontakt podaci koordinatora i nacionalne organizacije

6.2 Relevantne veb stranice i izvori društvenih medija koji se koriste za komunikaciju o akciji prilagođavanja na nacionalnom i podnacionalnom nivou, prema potrebi

6.3 Ključni izveštaji i publikacije na nacionalnom i podnacionalnom nivou

6.4 Sve druge relevantne informacije.

¹⁹ Ministria mund të raportojë për praktikat e mira dhe mësimet e nxjerra në fushat e mëposhtme, kur është e nevojshme: Aktivitetet dhe metodologjitë e modelimit të klimës; vlerësimi i ndikimeve klimatike, cenueshmërisë dhe rreziqeve ndaj ndryshimeve klimatike, duke përfshirë kapacitetin adaptues; aranzhimet institucionale dhe qeverisja në nivel kombëtar; ndryshimet e politikave dhe rregullatorëve; mekanizmat e koordinimit; prioritetet e përshtatjes; barrierat e përshtatjes; synimet, objektivat, ndërmarrjet, përpjekjet, strategjitë, politikat dhe planet e përshtatjes; përpjekjet për të integruar përshtatjen ndaj ndryshimeve klimatike në politikat, planet dhe programet e zhvillimit dhe sektorial; integrimi i perspektivave gjinore në përshtatjen klimatike; integrimi i njohurive vendase, tradicionale dhe lokale në përshtatjen klimatike; angazhimi i palëve të interesuara; komunikimi i rrezikut të klimës; monitorimi dhe vlerësimi; forcimin e kërkimit shkencor dhe njohurive; reduktimi dhe menaxhimi i rrezikut nga fatkeqësitë, zgjidhjet inovative të përshtatjes dhe mekanizmat inovativë të financimit.

²⁰ Përfshijmë informacionin për mbështetjen për vendet në zhvillim nëse është e aplikueshme.